

Ευαγγελία Μ. Γιαννομώρου

Θαλασσινές Αναζητήσεις

Κάντζα 2018

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1961 από γονείς γεννημένους στη Χίο. Τελείωσε το 1ο Λύκειο Χαλανδρίου το 1979 και από τότε βγήκε στη βιοπάλη. Έκανε πολλές δουλειές. Τα τελευταία 17 χρόνια εργάστηκε σε δικηγορικό γραφείο όπου «φοίτησε» σε ένα ακόμη σχολείο, γιατί εκεί γνώρισε τη ζωή ξανά, με αλήθειες, και με ψέματα αλλά και μέσα από συμφέροντα. Πάντα της άρεσε η φύση, το περπάτημα και η θάλασσα. Αλλά αυτά που χαζεύει πραγματικά είναι το φεγγάρι και ο ήλιος.

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: thalini34@gmail.com

Περιεχόμενα

Ο Γέρος και τ' Αγρίμι	4
Ο ψαράς της καρδιάς μου	8
Το δώρο της θάλασσας	16
Ο καπετάν Γιώργης	24

Ο Γέρος και τ' Αγρίμι

ΠΟΤΕ ΜΕΓΑΛΩΣΕ ΚΙΟΛΑΣ αυτό το παιδί, το παλικάρι μου, το μοναδικό πια φωτεινό σημείο στη ζωή μου. Μου φαίνεται σαν να 'ταν χθες όταν ήταν έξι χρονών περίπου και με περίμενε πως και πως να τον πάρω με το καϊκι στα βαθιά. Όλο έτσι ρώταγε:

«Πότε θα πάμε πατέρα στα βαθιά;».

Πάντα του άρεσε η θάλασσα εκεί που μπορούσε να αγριέψει ο καιρός και να το καταλάβουμε μέχρι το φυλλοκάρδι μας. Εκεί μέσα στα βαθιά, με τόσους και τόσους καιρούς, φοβήθηκαν ολόκληρα παλικάρια. Ο μικρός όμως ποτέ, λες και βρισκόταν στη στεριά.

Έτσι λοιπόν, πάνω σε μια μεγάλη θαλασσοταραχή, που το καϊκι έτρεμε απ' την καρίνα μέχρι τον ιστό κι από την πλώρη μέχρι την πρύμνη, σκιάχτηκε μέχρι κι η αφεντιά μου. Τα αφρισμένα κύματα πέραγαν την κουβέρτα από μπρος μέχρι πίσω, παίρνοντας σβάρνα ότι έβρισκαν επάνω, κουβάδες, νιτσεράδες, μπαλόνια, δίχτυα, εργαλεία και ο μικρός έτρεχε πρύμα - πλώρα και μάζευε ότι προλάβαινε. Φοβόμουνα μην τον πάρει κανένα κύμα κι αυτός φώναζε ενθουσιασμένος:

«Μπράβο πατέρα, μπράβο στο Αγέρι μας, την έσκισε στα δυο τη θάλασσα».

Μέχρι και οι ναύτες έλεγαν ότι αυτό δεν είναι παιδί. Έχει ψυχή μεγάλου.

«Πράγματι», φώναξε ο κυρ - Ανέστης, *«αυτό παιδί μου είναι σκέτο αγρίμι».*

Έτσι έγινε η αρχή. Αγρίμι τον έλεγε ο κυρ - Ανέστης, Αγρίμι ο ένας, Αγρίμι ο άλλος, ξεχάστηκε το άλλο του όνομα. Μηνά τον βάφτισαν, αλλά αυτός από τότε τον έλεγε Αγρίμι κι έτσι τον έμαθε όλο το νησί.

Η κυρά Λενιώ ποτέ δεν τον φώναζε έτσι, αλλά μέσα της πάντα ήξερε ότι πράγματι αυτό το παιδί ήταν ένα αγρίμι της θάλασσας.

Όταν μεγάλωσε και τελείωσε το σχολείο, πού τον έχανες πού τον έβρισκες, μέσα στο καϊκι ήταν. Καθάριζε, νοικοκύρευε κι ετοιμάζε τα δίχτυα για το ξημέρωμα. Εκτός από την παλικαριά του με τη θάλασσα, είχε και ένα ένστικτο με τους ψαρότοπους, που μας τρέλαινε όλους.

«Εδώ θα ρίξουμε πατέρα απόψε», έλεγε κι αφού έβγαινε έξω και κρεμόταν από τα ρέλια, μύριζε τον αέρα λες και οσφραϊνόταν το ωραιότερο φαγητό. Ένα περίεργο πράγμα, ποτέ δεν έπεφτε έξω.

«Έτσι κι εγώ, βλέποντας πόσο αγαπούσε τη θάλασσα και το ψάρεμα, όταν χάσαμε τη μάνα του, τού παρέδωσα το καϊκι. Κάναμε τα χαρτιά και τώρα είναι δικό του. Καμάρωνε αυτός που το πήρε, αλλά κι εγώ ήμουνα πολύ περήφανος που άφηνα το καϊκι μου στα καλύτερα χέρια του νησιού. Στο Αγρίμι μου. Σήμερα όμως παραάργησε το παλικάρι μου. Γιατί άραγε, τι να συνέβη;».

Ο γέρος πατέρας κάθισε στο βράχο του λιμανιού και στύλωσε το βλέμμα του στο βάθος της αγριεμένης θάλασσας. Το μυαλό του άρχισε να τρέχει σαν τρελό. Πάλι το Αγρίμι του είχε ανοιχτεί στα βαθιά, πάντοτε κόντρα στη γνώμη των μεγάλων ότι ο καιρός θα αγριέψει πολύ. Πάντα του άρεσε να αναμετρά τις δυνάμεις του με τα θηριώδη κύματα. Το μάθαμε πια, λες κι η θάλασσα δεν είχε αξία όταν ήταν ήρεμη.

Το ανήσυχο βλέμμα για το γιο του, αυτού του σκληρού κάποτε θαλασσόλυκου που δε φοβόταν τίποτα, λύγιζε την κάθε σκληρή καρδιά. Ήταν πάντα του λιγομίλητος άνθρωπος ο κυρ - Ανέστης και από τότε που έχασε την κυρά του και παρέδωσε το καϊκι στο γιο του, αυτός έμεινε στη στεριά με μοναδι-

κή του παρηγοριά την ανησυχία και την έννοια του πότε θα γυρίσει ο μικρός. Μέχρι να τον δει να κατεβαίνει από το καϊκι δε μιλούσε σε κανέναν και δεν τον πλησίαζε και κανένας.

Πουθενά όμως σήμερα δε φαινόταν στον ορίζοντα «το Αγέρι». Ο βράχος που καθόταν άρχισε ξαφνικά να του πονάει την ψυχή κι άρχισε να βηματίζει πάνω - κάτω στο λιμάνι. Κάθε βήμα και μια θλιμμένη ματιά στον αγριεμένο ορίζοντα. Φίδια έσφιξαν την καρδιά του. Πρώτη φορά τέτοιος φόβος κράτησε την ψυχή του.

«Θεέ μου φέρε μου πίσω σώο το Αγρίμι μου. Λενιώ μου βοήθησέ τον».

Πρώτη φορά αυτός ο λεβέντης γέρος που κάποτε έσκιζε τα κύματα με καμάρι και πάντα στεκόταν άφοβος απέναντι στον κάθε καιρό, τώρα καταλάβαινε τι θα πει φόβος, ανησυχία και νοιάξιμο μαζί.

Τώρα καταλάβαινε τις αγωνίες της κυρά - Λενιώς, τα υγρά της μάτια, που πάντα προσπαθούσε να κρύψει, όταν γύριζε ο караβοκύρης της.

Τώρα καταλάβαινε τις φορές που ο καιρός ήταν άγριος και την έβρισκε πάντα στο λιμάνι να λιώνει τα παπουτσάκια της πάνω - κάτω.

Τώρα καταλάβαινε που τον σταύρωνε χίλιες φορές όταν έφευγε.

Απορούσε με τον εαυτό του, πώς έγινε και τα ανέσυρε από τη μνήμη του όλ' αυτά σήμερα. Πώς κατάλαβε σε τόσο λίγο χρόνο τις μεγάλες ανησυχίες τόσων χρόνων της συγχωρεμένης της γυναίκας του.

Το βλέμμα του διερευνητικό και συνάμα ανήσυχο, ξανακοίταξε στον ορίζοντα και μέσα στα αγριεμένα κύματα ξεχώρισε μια σκούρα κουκίδα. Δεν έβλεπε καθαρά τι ήταν, αλλά ήταν σίγουρος, το κατάλαβε στην ψυχή του ότι ήταν το Αγρίμι του με το Αγέρι.

Ένα δάκρυ μόνο, αλμυρό και καυτό, έτρεξε από τα μάτια του και δεν μπήκε καν στον κόπο να το κρύψει. Ένα και μονα-

δικό, που όμως έκρυβε την κατανόηση όλου του κόσμου αλλά και την ανακούφιση όλης του της ζωής.

«Καλωσήρθες Αγρίμι μου. Ευχαριστώ Λενιώ μου».

Ο ψαράς της καρδιάς μου

Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΜΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ ΣΤΗ ΧΙΟ. Ήταν το πέμπτο από τα έξι παιδιά που έκανε η μάνα του και ήταν η μεγάλη αδυναμία του πατέρα του, γιατί ήταν εργατικός, φιλότιμος, αγνός και, αντίθετα από τα υπόλοιπα παιδιά, αγαπούσε τη γη τους όσο και τη θάλασσα.

Οι υπόλοιποι έγιναν ναυτικοί, ενώ ο πατέρας μου ήρθε για λίγο καιρό στην Αθήνα, έβγαλε την Τουριστική Σχολή(!) –σε εποχές που συνήθως κανένας δεν σπούδαζε– είδε πως ήταν η πρωτεύουσα και γύρισε πίσω στο νησί του.

«Δεν μπορώ εγώ χωρίς τη Χιό μου», έλεγε. «Την έχετε δει στο χάρτη; Μοιάζει με νεφράκι. Μακριά της, λοιπόν, νοιώθω σαν να μου λείπει το ένα μου νεφρό, μισός άνθρωπος».

Έβαλε λοιπόν τις ρίζες του για τα καλά στο νησί. Τον μισό καιρό πάλευε με τα χώματα και τις ελιές και τον υπόλοιπο με το καΐκι του και το ψάρεμα. Μετά γνώρισε και παντρεύτηκε τη μάνα μου και έκανε τρεις κόρες. Εγώ είμαι η τρίτη του κατά σειρά και τελευταία.

Η μάνα μου ήλπιζε σε μια αλλαγή, ένα αγόρι ίσως, αλλά εγώ την διέψευσα. Μεγαλώνοντας βέβαια άκουγα πολλές φορές τον πατέρα μου να λέει:

«Βρε αυτή αξίζει για δέκα αγόρια».

Αυτό από τη μια με ευχαριστούσε και από την άλλη με έκανε να προσπαθώ για να ανταπεξέλθω σαν το αγόρι που ήθελαν κι οι δυο τους. Ταυτόχρονα με έδεσε πολύ με τον πατέρα μου, γιατί όλο μεσ' τα πόδια του γύριζα.

Έτσι μου έμαθε τα δίχτυα, τα παραγάδια, τις συρτές, τα πυροφάνια, τους καιρούς για τα καλαμάρια, αλλά και τους φαρότοπους, καθώς και τις ώρες που έπρεπε να πέσει και να μαζευτεί το καθένα από αυτά τα εργαλεία. Δηλαδή ένας τέλειος μούτσος για το καΐκι του πατέρα μου. Όχι πως δε μου άρεσε, γιατί από μικρή μέχρι και τώρα, προτιμώ την αύρα της θάλασσας από τη μυρωδιά της χλωρίνης και τις δουλειές του σπιτιού.

Και επίσης όχι πως δεν έμαθα και για τις ελιές και πώς να κυνηγάω το δάκο που τις έτρωγε ή να ξεχωρίζω ποιές είναι για λάδι, ποιες θα κάνουμε θρούμπες –τις ωραιότερες της Ελλάδας–, πότε τις αλατίζουμε, πότε τις αποθηκεύουμε και πάρα πολλά άλλα γι' αυτές.

Το διάστημα όμως που απολάμβανα, ήταν αυτό που αφιερώναμε στη θάλασσα και το ψάρεμα.

Ξεκινάγαμε πάντα πολύ πρωί, αξημέρωτα και πάντα χαιρόμουνα την ανατολή μέσα στη θάλασσα. Και που δεν έχουμε φαρέψει στο ευλογημένο νησί μας. Στο Άγιο Γάλα, στον Βροντάδο, στα Θυμιανά, στον Άγιο Γιώργη, στην Βολισό αλλά και στα νησάκια γύρω μας, στις Οινούσες, στα Ψαρά και στα Αντίψαρα, γιατί στα πιο μακρινά ο πατέρας δεν με έπαιρνε μαζί του. Φοβόταν μήπως κάτι μας συμβεί.

Έτσι, ένα απίθανο πρωινό, με τους δυο μας σε πολύ καλή διάθεση και σιγανοτραγουδώντας το «*θάλασσα πλατιά σ' αγαπώ γιατί μου μοιάζεις*», την ώρα εκείνη που η θάλασσα ήταν σαν πέτσα γιαουρτιού, άσπρη και ακίνητη, ξεκινάγαμε παρέα για το καθιερωμένο μας ψάρεμα. Έβλεπες μίλια μακριά τη γαλήνια και κοιμισμένη θάλασσα.

Ξαφνικά είδα τον πατέρα μου να εστιάζει κάπου στο βάθος του ορίζοντα αλλά γρήγορα πήρε το βλέμμα του κι έτσι ένοιωσα ότι ήταν κάτι άνευ σημασίας.

Συνεχίσαμε το τραγούδι και την πορεία μας. Είχε βάλει πλήρη για το Βορρά ο πατέρας σήμερα, προς το Άγιο Γάλα. Τώρα ο ήλιος είχε αρχίσει να φέγγει την ανατολή, χωρίς ακό-

μα να τον βλέπουμε και η επιφάνεια της θάλασσας από άσπρη άρχισε να κοκκινίζει.

Πάλι ο πατέρας έστρεψε την προσοχή του προς τα Ψαρά, αλλά το βλέμμα του ήταν ανήσυχο.

«Τι συμβαίνει πατέρα;» τον ρώτησα.

Αυτός μου απάντησε προβληματισμένος:

«Κάτι περίεργο κινείται ανάμεσα στο Άγιο Γάλα και τα Ψαρά».

Κοίταξα κι εγώ, αλλά δεν μπόρεσα να διακρίνω κάτι. Στα χρόνια που ο πατέρας με έχει μαζί του, δεν σημαίνει ότι έχω αποκτήσει και την πείρα της ζωής του.

«Καλά» είπε εκείνος *«δεν πειράζει, ότι κι αν είναι, είναι πάνω στη ρότα μας και θα το συναντήσουμε».*

Λίγες σπηλιάδες άρχισαν να φαίνονται από μακριά κι ένα ανεπαίσθητο αεράκι χάιδεψε τα μαλλιά μου. Άρχισε να ξυπνάει *«το κορίτσι μας»* σκέφτηκα.

Ο ήλιος, αυτός ο πανέμορφος γίγαντας, εμφάνισε την αρχή του κύκλου του. Αυτή είναι η μοναδική ώρα της ανατολής του και της δύσης του που μας αφήνει να τον αντικρίσουμε κατάματα. Πάντα δεν τη χορταίνω αυτή τη στιγμή και πάντα παραδίνομαι στο λατρεμένο του κάλεσμα. Κολλάνε τα μάτια μου επάνω του και αισθάνομαι δέος που μπορώ να τον κοιτάζω, ενώ την υπόλοιπη ημέρα είναι αδύνατον.

«Πάλι τον ήλιο χαζεύεις;» άκουσα τη φωνή του πατέρα μου.

«Ναι, αφού ξέρεις ότι δεν μπορώ να αντισταθώ».

«Για κοίταξε άλλη μια φορά κατά τα Ψαρά και πες μου τι βλέπεις».

Αυτή τη φορά σαν κάτι να είδα να κουνιέται στο νερό με αργή νωχελική αλλά και περίεργη κίνηση.

«Κάτι είναι εκεί πατέρα, αλλά τι;».

«Αν είναι ψάρι είναι μεγάλο, αλλά ίσως να είναι πληγωμένο, γιατί κινείται περίεργα» μου είπε εκείνος.

«Τι άλλο θα μπορούσε να είναι καλέ πατέρα τόσο βαθιά;» είπα εγώ γελώντας.

Εκείνος πολύ - πολύ σοβαρός είπε:

«Ποτέ μην εμπιστεύεσαι κάτι που υποθέτεις, θα πάμε κοντά και θα

δούμε».

Μου φύτεψε στο μυαλό μου την ανησυχία. Τι να είναι άραγε αυτό που κολυμπάει μίλια μακριά από εμάς και τελικά μπόρεσα κι εγώ να το εντοπίσω, αλλά μόνο από το ότι χαλούσε την ηρεμία της θάλασσας. Ο πατέρας, πιο εξοικειωμένος από εμένα, κατάλαβε ότι ήταν μεγάλο και ίσως πληγωμένο. Μέχρι να το φτάσουμε και να καταλάβουμε τι είναι, πέρασαν περίπου τρία τέταρτα και ο πατέρας μου έπεφτε από τη μια έκπληξη στην άλλη, χωρίς να μου λέει τίποτα, αλλά το καταλάβαινα από το ύφος του, που όμως δεν έδειχνε φόβο.

Και κάτι άλλο που έλεγε ο πατέρας για μένα, ήταν ότι όταν είμαστε στο καΐκι, πάντα καταλαβαίναμε ο ένας τον άλλον χωρίς πολλά λόγια.

Όταν φτάσαμε περίπου στο μισό μίλι με ρωτάει ο πατέρας μου:

«Ξέρεις τι κολυμπάει εκεί;».

«Δεν έχω καταλάβει ακόμα πατέρα».

«Είναι άνθρωπος κορίτσι μου, προφανώς ναναγός, αλλά αυτός απομακρύνεται από τη στεριά. Πάμε να βοηθήσουμε».

Όταν φτάσαμε κοντά, είδαμε ένα κορίτσι περίπου στην ηλικία μου, που κολυμπούσε με άνεση και χάρη, οφείλω να ομολογήσω, περίπου πέντε μίλια μακριά από την ακτή. Ο πατέρας μου βγήκε στην πλώρη και φώναξε.

«Για που το βάλεις κορίτσι μου; Χρειάζεσαι βοήθεια;».

Αυτή σταμάτησε ξέπνοη και μας απάντησε ότι δεν χρειαζόταν τίποτα, αλλά απλώς πήγαινε στα Ψαρά, πράγμα που σημαίνει ότι είχε ακόμα άλλα δέκα μίλια να διανύσει.

Ο πατέρας μου αρχικά τα έχασε, αλλά δεν μπορούσε να την αφήσει και στη τύχη της.

«Πόση ώρα κολυμπάς;» τη ρώτησε.

«Δεν ξέρω, έπεσα στο νερό τέσσερις τα ξημερώματα» απάντησε με άνεση το κορίτσι, ενώ η ώρα ήταν ήδη οκτώ.

«Μια ακόμα ερώτηση δεσποινίς μου. Έχετε ξανακάνει αυτή τη διαδρομή;».

«Όχι, αλλά είμαι κολυμβήτρια πολλά χρόνια και ξέρω» απάντησε κοφτά η μικρή.

«Και η σημαδούρα σου που είναι;».

Απάντηση σ' αυτό δεν πήραμε, παρά έβαλε μέσα το κεφάλι και συνέχισε την πορεία της.

«Καλά εμείς θα είμαστε εδώ κοντά. Δε θα φαρέφουμε σήμερα κορίτσι μου» είπε ο πατέρας.

«Γιατί πατέρα τι θα κάνουμε;» είπα εγώ.

«Θα σώσουμε την πεισματάρα κολυμβήτρια σήμερα».

Απομακρυνθήκαμε διακριτικά από κοντά της, αλλά ήταν φανερό ότι δεν θα φεύγαμε.

«Τι θα κάνουμε τώρα καπετάν Μιχάλη;».

«Θα μείνουμε εδώ Βαγγελίτσα μου και θα κάνουμε πως φαρεύουμε».

«Γιατί, τι σκοπεύεις να κάνεις πραγματικά πατέρα;».

«Θα περιμένουμε μια ώρα ακόμα κι αν βγει στο ρεύμα που έρχεται από τη Λέσβο και μπορεί ακόμα να κολυμπάει χωρίς να την παίρνει πίσω, τότε μπορεί και να ... φύγουμε».

Πράγματι βγάλαμε τα ψαρικά μας τα στατικά. Εγώ το καλάμι μου κι ο πατέρας την καθετή. Κάτι τέτοιες ώρες το μυαλό μου χαλαρώνει και κάνω σχέδια για το μέλλον ή μάλλον ερωτήσεις. Ποιόν θα παντρευτώ, αν θα κάνω παιδιά, τι θα γίνει ο πατέρας και το καϊκι όταν θα έχω παιδιά, θα μπορώ να βγαίνω στη θάλασσα; Και αφού κάνω όλες αυτές τις ερωτήσεις, μετά απαντώ όπως θα μου άρεσε να γίνει. Βεβαίως και θα παντρευτώ, βεβαίως και θα κάνω παιδιά και θα τα παίρνω στο καϊκι ...

«Καλά δεν με ακούς που σου μιλάω;» άκουσα τη φωνή του πατέρα μου ανήσυχη.

«Τι έγινε πατέρα; Αφαιρέθηκα».

«Η μικρή βγήκε στο ρεύμα και είναι αρκετή ώρα στο ίδιο σημείο. Η αλήθεια είναι ότι παλεύει σκληρά. Αλλά σε λίγο δεν θα αντέξει άλλο και τη βλέπω να βάζει πλώρη για Ικαρία μη πω και για Νάξο».

Πρώτη φορά από τότε που της μιλήσαμε έβγαλε το κεφάλι

της και κοίταξε για να δει αν και πού είμαστε και συνέχισε την προσπάθειά της με μεγαλύτερη δύναμη. Πράγματι ήταν πολύ πεισματάρια.

«Βαγγελίσα μου, πήγαινε κάτω και φέρε την ισοθερμική κουβέρτα, πετσέτα, νερό και φτιάξε και μια καυτή σοκολάτα από τη δική σου. Ήρθε η ώρα παιδί μου».

Κι έβαλε πλώρη για την αφεντιά της.

Όταν φτάσαμε κοντά της, δε χρειάστηκε τίποτα να πει κανένας. Ο πατέρας είχε ρίξει τη σκάλα, είχε κατέβει ο μισός μέσα στο νερό κι εκείνη σήκωσε το χέρι της κι έπιασε το δικό του. Την σκουπίσαμε, την τυλίξαμε με την κουβέρτα και της έδωσα όλο χαρά τη ζεστή σοκολάτα, που πραγματικά την δέχθηκε με ευγνωμοσύνη.

Το πρώτο πράγμα που μας είπε ήταν το όνομά της, Αρετούλα Καραγιώργη. Όχι ότι μας έλεγε κάτι το όνομα. Είπαμε κι εμείς τα δικά μας και το μόνο που ρώτησε τον πατέρα ήταν:

«Πού το κατάλαβες καπετάν Μιχάλη ότι δεν είχα άλλες δυνάμεις; Τόσα χρόνια κολυμβήτρια, έχω μάθει καλά να το κρύβω».

Και ο πατέρας της απάντησε:

«Είχες κι άλλες δυνάμεις Αρετούλα μου, αλλά ήταν ανώφελο, γιατί εδώ και μια ώρα ήσουν στο ίδιο σημείο. Αυτό πιο πολύ σε κούρασε και σε απογοήτευσε».

Απόρησε με τα λόγια του πατέρα μου αλλά δεν είπε τίποτα άλλο.

Μετά από λίγο ο πατέρας ρώτησε:

«Πες μας πού μένεις Αρετούλα να σε πάμε, αλλιώς να σε πάρουμε σπίτι μας».

Η απάντηση ήρθε γρήγορα και ήταν σαφής.

«Μένω στη Βολισό και έχω παρέα εκεί».

Όταν φτάσαμε, μας έσφιξε το χέρι δυνατά, παλικαρίσια, μας ευχαρίστησε χίλιες φορές και είπε στον πατέρα:

«Αυτό που πιο πολύ εκτίμησα σε σένα καπετάνιο μου είναι που δε μου είπες –εγώ σου τά 'λεγα–» πράγμα που λέει συνέχεια ο πατέρας μου.

Όταν κατέβηκε, πρόσεξε το όνομα του καϊκιού που ήταν πράγματι παράξενο «**ΕΥΑΝΔΕΜΙ**».

«Τι σημαίνει **ευάνδεμι** καπετάνιο;».

«Είναι τα αρχικά των ονομάτων όλης μου της οικογένειας. Η Ευαγγελίσα μου, η Άννα μου, η Δεσποινά μου, ο Μιχάλης και η Ιφιγένεια».

«Καλά ταξίδια καπετάνιο μου» είπε η Αρετούλα κι έφυγε.

Το βράδυ πια που φτάσαμε σπίτι, η μάνα μου ρώτησε:

«Πώς πήγε η ψαριά;».

Και ο πατέρας της απάντησε ικανοποιημένος και χαρούμενος:

«Δεν φέραμε ούτε λέπι».

«Και γιατί είστε χαρούμενοι κι οι δυο;» ρώτησε εκείνη.

Τότε μαζεύτηκε όλη η οικογένεια στο τραπέζι κι ο πατέρας τους διηγήθηκε την παράξενη, μα γλυκιά μας ιστορία.

Πέρασε ο καιρός και η ιστορία της Αρετούλας ξεχάστηκε και γυρίσαμε στους κανονικούς μας ρυθμούς.

Ένα βράδυ όμως, την ώρα που όλη η οικογένεια ήταν καθισμένη στο τραπέζι για φαγητό, κάποιος χτύπησε δυνατά την πόρτα μας. Ο πατέρας πήγε να ανοίξει και ένας ψηλός και ωραίος άντρας στεκόταν στο κατώφλι μας.

«Καλό βράδυ καπετάνιο μου και συγγνώμη για την ώρα που σας επισκέπτομαι αλλά μόλις τώρα σας εντόπισα γιατί έφαχνα σε όλη τη Χίο τον καπετάν Μιχάλη με το καϊκι το **ΕΥΑΝΔΕΜΙ** και δεν ήταν και πολύ εύκολο να σας βρω».

Όλοι ακούγαμε με το στόμα ανοιχτό. Ποιός να ήταν άραγε αυτός ο κύριος;

Έδωσε το χέρι στον πατέρα μου και συστήθηκε.

«Αντρέας Καραγιώργης, συνάδελφος».

Τότε λύθηκαν όλων μας οι απορίες. Ο καπετάν Αντρέας ήταν ο μπαμπάς της Αρετούλας. Ευχαρίστησε κι αυτός με τη σειρά του τον πατέρα, που έσωσε τη πεισματάρα μοναχοκόρη του και ρώτησε πώς μπορούσε να του ανταποδώσει.

Ο πατέρας μου ποτέ του δε συμπάθησε το χρήμα, πολύ περισσότερο δε αυτούς που το είχαν. Έλεγε χαρακτηριστικά:

«Άνθρωπος με λεφτά δεν έχει μπέσα και καρδιά».

Πόσο μάλλον τώρα που ο καπετάν Αντρέας είπε ότι είναι εφοπλιστής. Μόλις άκουσε το «*πώς να σου το ανταποδώσω;*» λες και τον τρύπησες με σουβλί. Σηκώθηκε πάνω και απάντησε θιγμένος:

«Άκουσε καπετάνιο μου. Εμείς στα μέρη μας όταν σάζουμε άνθρωπο, το μόνο που δεχόμαστε να πάρουμε είναι η ευχαρίστηση και η χάρη της Αγίας Μαρκέλας, που μας αξίωσε να βρεθούμε την κατάλληλη στιγμή στη κατάλληλη θέση. Κι εγώ το κεράκι μου για την αποδοχή το άναψα στη Μεγαλόχαρη».

Ήταν η σειρά του καπετάν - Αντρέα να μείνει με το στόμα ανοιχτό.

Αυτό ήταν η αρχή μιας μεγάλης φιλίας που κρατάει ακόμα και σήμερα. Κάθε χρόνο έρχεται στο νησί μας ο καπετάν - Αντρέας και πάντα μένει στο σπίτι μας, στο φτωχικό μας, και πραγματικά το φχαριστιέται. Πάνε με τον πατέρα για ψάρεμα και ξεκουράζει κι εμένα, γιατί στο καϊκι του πατέρα μου ο καπεταν Αντρέας κάνει το μούτσο. Πολύ απλός άνθρωπος και καταδεκτικός.

Έτσι κι ο πατέρας αναθεώρησε τις απόψεις του ... λίγο.

Από τότε πάντα λέει:

«Άνθρωπος με λεφτά δεν έχει μπέσα και καρδιά, αλλά πάντα υπάρχουν κι οι εξαρρέσεις, σαν τον καπετάν - Αντρέα, που επιβεβαιώνουν τον κανόνα».

Το δώρο της θάλασσας

ΑΧ ΘΑΛΑΣΣΑ ΜΟΥ ΑΠΙΘΑΝΗ. Πάντα καταφέρνεις να γαληνεύεις την ψυχή μου. Οι επιδράσεις σου επάνω μου είναι άμεσες και δραστικές. Πώς καταφέρνεις άραγε και αιχμαλωτίζεις τις φουρτούνες της ζωής μου μέσα στα γαλήνια νερά σου. Πάντα σε σένα καταφεύγω όταν το ψυχικό μου σύστημα χάνει το ισοζύγιό του, την ισορροπία του. Κι εσύ μαγικά, μέσα στα ανταριασμένα ή γαλήνια νερά σου, με βάζεις να ψάχνω τις χαμένες ή λοξοδρομημένες μου αξίες.

Έτσι, πριν από αρκετά χρόνια, ένα βράδυ που κατέφυγα και πάλι στη θάλασσα, την αντίκρισα σε πλήρη λαδιά και το φεγγάρι να ζωγραφίζει επάνω της φωτεινούς δρόμους. Ζητούσα και πάλι να γαληνέψω την ψυχή μου και να ξεμπερδέψω τη σκέψη μου.

Είχε απόλυτη ησυχία, η θάλασσα ήταν ακίνητη κι η νύχτα έστρωνε από πάνω της ένα σεντόνι ζωγραφισμένο με φωτεινά αστέρια. Ήταν μαγεία, ένα έργο τέχνης, που μπορούσε να το δει μόνο όποιος είχε ανοιχτά τα μάτια της ψυχής του.

Έβγαλα τα παπούτσια μου, για περισσότερη επαφή με τη μαγεία και άρχισα να ζωγραφίζω την πορεία των σκέψεών μου, πατούσα με πατούσα πάνω στην άμμο.

Πηγαίνοντας πάνω - κάτω, παρατήρησα ότι ένας μαύρος όγκος σαν σακούλα σκουπιδιών, ταξιδεύοντας πάρα πολύ αργά, λόγω της τόσης ηρεμίας των νερών, πλησίαζε την ακτή.

«Πάλι κάποιος ασυνείδητος έκανε τη θάλασσα δοχείο απορριμμάτων», σκέφτηκα, και μια κάποια ντροπή έσφιξε την ψυχή μου.

Το λιγότερο που θα μπορούσα να κάνω ήταν να το περιμένω να βγει έξω για να το ρίξω στα σκουπίδια. Και θα ευγνωμονώ πραγματικά τη ζωή, που μου έδωσε την υπομονή να το περιμένω να πλησιάσει.

Βούτηξα τα πόδια μου μέχρι τη γάμπα στο νερό κι έκανα να πιάσω τη σακούλα, αλλά το χέρι μου ακούμπησε σε κάτι σχετικά ζεστό και μαλακό. Ταράχτηκα και τράβηξα απότομα το χέρι μου. Ακριβώς εκείνη τη στιγμή άκουσα ένα σιγανό και αδύναμο βήχα, που έδειχνε ότι τα συγκεκριμένα πνευμόνια από τα οποία προερχόταν δεν είχαν τη δύναμη να τον κάνουν να ακουστεί περισσότερο.

«Έλα Χριστέ και Παναγία μου, τι να βρισκόταν εκεί μέσα;».

Ένα σωσίβιο με μαξιλαράκι κρατούσε σφιχταγκαλιασμένο ένα ταλαιπωρημένο παιδάκι, τεσσάρων περίπου χρόνων.

Νόμισα ότι ονειρεύομαι, ότι βλέπω ταινία, κι έτσι πέρασαν μερικά δευτερόλεπτα μέχρι να συνέλθω και να καταλάβω ότι έπρεπε αμέσως να πιάσω το παιδάκι στα χέρια μου για να δω αν είναι καλά.

Το μωρό από την ταλαιπωρία βρισκόταν ανάμεσα στον ύπνο και τη λιποθυμία. Τα χειλάκια του ήταν στεγνά και σκασμένα. Το έπιασα στα χέρια μου, του έβγαλα τα βρεγμένα του ρούχα, το τύλιξα με το μπουφάν μου και μπήκα στο αυτοκίνητο για να το πάω το συντομότερο στο νοσοκομείο.

Σ' όλη τη διαδρομή προς το νοσοκομείο δεν κουνήθηκε καθόλου. Έτρεχα στο δρόμο για να μη χαθεί πολύτιμος χρόνος κι η αγωνία έλεγχε απόλυτα την ψυχή και το σώμα μου. Έτρεμαν τα χέρια μου και το μυαλό μου είχε κολλήσει στις ίδιες λέξεις συνεχώς, που παρακαλούσα με όλη τη δύναμη της ψυχής μου:

«Θεούλη μου βοήθησέ με να προλάβω».

Μόλις έφτασα στο «Παίδων» και τους είπα πού βρήκα το παιδί και πώς, μου το πήραν αμέσως από τα χέρια και εξαφανίστηκαν στο εσωτερικό των χώρων εξέτασης. Μετά από πολλές ερωτήσεις, εξετάσεις και αρκετών ωρών αναμονή, επέ-

λους αντίκρισα δυο ματάκια ανοικτά και φοβισμένα, ένα στοματάκι σφιγμένο, που γύρω του ζωγραφιζόταν ένα παράπονο, έτοιμο να καταλάβει και το χώρο της ψυχούλας του.

Πήγα κοντά του κι αυτό αμέσως άρπαξε, στην κυριολεξία, το χέρι μου. Τρυφερά λόγια παρηγοριάς βγήκαν από το στόμα μου για να το ηρεμήσω και χωρίς να ξέρω τι κατάλαβε, αφού δεν μιλάγαμε την ίδια γλώσσα, ένιωσα ότι τα κατάφερα. Ίσως γιατί η γλώσσα του σώματος είναι διεθνής.

Παρόλο που ηρέμησε, δεν αποφάσιζε να αφήσει το χέρι μου. Έτσι ο γιατρός συμφώνησε να μείνω εκεί, κοντά του, μέχρι να ολοκληρωθούν οι εξετάσεις και κατά την αναμονή των αποτελεσμάτων, το μωρό βυθίστηκε σ' έναν λυτρωτικό ύπνο, χωρίς όμως να αφήσει στιγμή το χέρι μου.

Οι εξετάσεις έδειξαν ένα υγιέστατο, κατά τ' άλλα, παιδί, που χρειαζόταν νερό και τροφή οπωσδήποτε, μα κυρίως αγάπη, θαλπωρή, υποστήριξη και σταθερότητα, για να ισορροπήσει και ψυχολογικά.

«Μάλλον είναι προσφυγόπουλο», είπε ο γιατρός, *«και άγριο θα έρθει η αστυνομία για να φροντίσει για την αναζήτηση των δικών του».*

Έμεινα κοντά του εκείνο το βράδυ, αφού ειδοποίησα τον άντρα μου και το παιδί μου, για το τι μου συνέβη. Το μωρό, εκεί που κοιμόταν, άνοιξε τα ματάκια του, σαν για να βλέπει αν είμαι κοντά του και ξανακοιμόταν. Αυτό γινόταν όλη τη νύχτα. Το ξημέρωμα, αρκετά κουρασμένη, κοιμήθηκα στην καρέκλα, με το κεφάλι μου ακουμπισμένο στο κρεβατάκι του.

Μέσα στον ύπνο μου, ένοιωσα κάποιος να μου χαϊδεύει τα μαλλιά και νόμισα ότι ήταν κάποια νοσοκόμα για να με ξυπνήσει και να σηκωθώ. Έπεσα έξω και από τα σύννεφα συγχρόνως. Το μωράκι με χάιδευε με το χεράκι του. Δάκρυα γέμισαν τα μάτια μου, αναλογιζόμενη την τρυφερότητα της ψυχούλας του. Το πήρα μια μεγάλη αγκαλιά κι ένοιωσα την ψυχή μου να γαληνεύει.

Έτσι μας βρήκε ένας γιατρός μαζί με έναν αστυνομικό, ο οποίος μου έκανε ατέλειωτες ερωτήσεις για να σιγουρευτεί ότι

δεν έχω διαπράξει κανένα αδίκημα. Με ρώταγε ξανά και ξανά που το βρήκα το παιδί, πότε και πώς το έπιασα, αν ήταν άλλοι εκεί και πώς δεν έφυγα ακόμη από το νοσοκομείο.

Ευτυχώς, πάνω στην ώρα, έφτασε ο Θανάσης μου με το γιο μας τον Νικόλα κι έτσι ο αστυνομικός ηρέμησε και μου εξήγησε πως ότι έκανε ήταν για την προστασία του παιδιού.

«Ξέρετε πόσα γίνονται με τα προσφυγόπουλα δήθεν για να τα προστατέψουν;» μού είπε.

Σταθήκαμε κι οι τρεις κοντά του, σαν οχυρό. Ο γιατρός βλέποντάς μας και τους τρεις με την αγωνία στα μάτια, μας είπε:

«*Αύριο θα ολοκληρώσουμε τον έλεγχο της υγείας του και θα το πάρει η Πρόνοια. Μήπως θέλετε να το κρατήσετε λίγες μέρες, για να μη διαταραχθεί η μικρή ισορροπία που άρχισε να αναπτύσσει;*».

Δεν χρειάστηκε καν να συνηνοηθούμε. Απάντησα γρήγορα «*ναι*» και οι άλλοι δυο συμφώνησαν χωρίς δεύτερη σκέψη.

Περιμέναμε με αγωνία την επόμενη μέρα. Όλες οι εξετάσεις βγήκαν καλές κι αφού καταθέσαμε όλα μας τα στοιχεία, πήραμε το μωρό και ξεκινήσαμε για το σπίτι. Το παιδάκι σε όλη τη διαδρομή ήταν κολλημένο επάνω μου και κοιμήθηκε πάλι.

Όταν φτάσαμε στο σπίτι άρχισαν τα σχέδια.

Ο Νικόλας μου, είπε να κάνουμε χώρο για να κοιμάται στο δωμάτιό του, ο Θανάσης μου, ότι πρέπει να φροντίσουμε για ρούχα κι εγώ ανησυχούσα για όλα, μα κυρίως για την ψυχή του.

Μακάρι να μπορούσα να κάνω λόγια αυτό που έβλεπα μέσα στα μάτια του. Με κοιτούσε με λατρεία κι αυτό έκανε κι εμένα να βγάζω στην επιφάνεια ότι ωραιότερο είχε η ψυχή μου.

Ανοίξαμε μια πολυθρόνα - κρεβάτι στο δωμάτιο του Νικόλα και αφού φάγαμε, έβαλα τον μικρούλι για ύπνο και πήγε κι ο Νικόλας μου για συντροφιά.

Όταν ετοιμαζόμουν κι εγώ να πάω να κοιμηθώ, πέρασα

από το δωμάτιο για να τους φιλήσω και είδα και τους δυο σ' ένα κρεββάτι. Ο Νικόλας, που δεν είχε ακόμα κοιμηθεί, σε αντίθεση με το ταλαιπωρημένο μικρούλι, μου έκανε νόημα ότι όλα είναι εντάξει. Του χαμογέλασα κι έφυγα ήσυχη.

Την άλλη μέρα ο Θανάσης θα πήγαινε για δουλειά κι ο Νικόλας στο σχολείο. Λύκειο τώρα πια, δεν ήταν για απουσίες. Έτσι μείναμε οι δυο μας με το μωρό.

Αφού το κράτησα αρκετή ώρα αγκαλιά, όταν ξύπνησε και αφού φάγαμε πρωινό, έβγαλα από τα άλμπουμ των φωτογραφιών μία του καθενός μας και του έλεγα τα ονόματά μας, μήπως και μπορέσει να μου πει το δικό του. Δεν κατάφερα όμως τίποτα και δεν ήθελα κιόλας να πιεστεί τόσο νωρίς.

Έτσι περάσαμε μια εβδομάδα κι ένα βραδάκι, εκεί στα καλά καθούμενα, με είπε «*μαμά*». Μείναμε όλοι με το στόμα ανοιχτό, γιατί ήταν η πρώτη φορά που ακούγαμε να λέει κάτι. Το συναίσθημα που με πλημμύρισε εκείνη τη στιγμή δεν περιγράφεται. Ένιωσα μάνα για άλλη μια φορά και με πήραν τα κλάματα. Ήρθαν κοντά μου ο Θανάσης κι ο Νικόλας μου για μια αγκαλιά κι αφού είδε τους άλλους, ήρθε και το μικρό. Έτσι κι εγώ είπα:

«Εγώ μαμά Άννα, μπαμπάς Θανάσης, παιδί Νικόλας, εσύ πώς;».

Μου φάνηκε ότι μάλλον είπε:

«Χακίμ».

Εγώ τον ξαναρώτησα:

«Χακίμ;».

Το μικρό άρχισε να χοροπηδάει και να λέει συνέχεια:

«Χακίμ, Χακίμ, Χακίμ ...».

Δεν μπόρεσα να καταλάβω αν κάτι του θύμιζε η λέξη αυτή ή ήταν πράγματι το όνομά του. Πάντως από εκείνη την ημέρα εμείς τον φωνάζουμε Χακίμ και το ακούει.

Ο Νικόλας μου, αυτό το τεράστιο συναισθηματικό παλικάρι της οικογένειάς μας, άνοιξε μια φτερούγα και τύλιξε τον Χακίμ σαν να ήταν ο μικρότερος αδελφός που πάντα ήθελε. Καθημερινά του μαθαίνει νέες λέξεις, τον παίζει και του έχει

παραχωρήσει ότι παιδικά παιχνίδια είχε ως ενθύμια. Γενικά το παιδί μου έχει συντροφευθεί κι έχει νοιώσει γλυκά και τρυφερά αδελφικά συναισθήματα.

Εμείς, οι μεγάλοι, νοιώθουμε γονείς δυο παιδιών.

Με ευχαριστεί αφάνταστα η καθημερινότητα, αλλά ανησυχώ για τη συνέχεια. Ποια θα είναι άραγε; Θα βρεθούν οι γονείς του; Κι αν ναι, θα μείνουν εδώ ή θα φύγουν;

Πέρασε άλλη μια εβδομάδα και άλλη μια. Μια μέρα χτυπάει το τηλέφωνο και ήταν από την αστυνομία. Σε μια ώρα θα ερχόταν ένας αξιωματικός στο σπίτι. Ένας φόβος έσφιξε την καρδιά μου. Τι να έχει γίνει; Μήπως βρέθηκαν οι γονείς του; Μακάρι, ευχήθηκα, για το καλό του μικρού. Ο Νικόλας μου ανήσυχος. Μόνο ο Θανάσης με την ψυχραιμία του μας κράτησε όλους σε ηρεμία, και είπε:

«Θα περιμένουμε ήρεμα να ακούσουμε τι θα μας πουν και ότι είναι να γίνει, ας είναι για το καλό του παιδιού».

Ο αστυνομικός έφτασε μαζί με μία Κοινωνική Λειτουργό η οποία ασχολήθηκε με το παιδί, ενώ εκείνος μας ενημέρωσε, ότι δυστυχώς οι γονείς του δεν εντοπίστηκαν ακόμα, αν και υπάρχουν πολλές πιθανότητες να ήταν στις βάρκες των προσφύγων που ναυάγησαν το πρωί της ημέρας που βρήκα το παιδί και ότι από τους ναυαγούς, όσοι σώθηκαν, μάλλον έχουν ήδη φύγει από τη χώρα μας. Θα στείλουμε σήμα στις χώρες που πήγαν οι πρόσφυγες μήπως και τους εντοπίσουμε γιατί ίσως κι αυτοί να αναζητούν το παιδί. Ωστόσο, καλό θα είναι και για σας, να το πάμε στο **«Χαμόγελο του Παιδιού»**.

Έτσι μας είπε ο αστυνομικός κι έκοψε το δικό μας χαμόγελο. Ο Νικόλας μου άρχισε να διαμαρτύρεται, ο Θανάσης τα ίδια κι εγώ ήμουν έτοιμη να λιποθυμήσω.

Το παιδί έτρεξε κοντά μας, σαν να κατάλαβε, και αποζήτησε την αγκαλιά μου. Το μόνο που κατάφερα να πω ήταν:

«Θα τον πάρετε μόνο όταν βρεθούν οι δικοί του».

Τότε η Κοινωνική Λειτουργός είπε:

«Εντάξει».

Και εκ των υστέρων καταλάβαμε ότι με αυτό περάσαμε επιτυχώς ένα κάποιου είδους τεστ.

Επιτέλους έφυγαν, αφού ο αστυνομικός μας είπε ότι η Κοινωνική Λειτουργός θα έρχεται δυο φορές το μήνα να βλέπει το παιδί. Έτσι κι έγινε.

Από τότε πέρασαν δυο μήνες. Εκτός από την Κοινωνική Λειτουργό, κανείς άλλος από την Πολιτεία δεν ήρθε στο σπίτι μας. Ο Χακίμ έχει μάθει αρκετές κουβέντες πια ώστε να μπορούμε να συνεννοούμαστε και καθημερινά χιτίζουμε λιθαράκι - λιθαράκι τη σχέση μας. Με φωνάζει μαμά και συγκινούμαι καθημερινά γι' αυτό. Έχω μια αίσθηση ότι η θάλασσα, που πάντα εμπιστευόμουν και πάντα κοντά της έβρισκα τις λύσεις στα προβλήματά μου, πραγματικά μου έστειλε έναν ακόμα θησαυρό, δικό μου. Παρακαλώ να βρεθούν οι γονείς του, αλλά πάντα ένα μέρος από την καρδιά μου θα του ανήκει για πάντα. Το μόνο που με στενοχωρεί είναι η σκέψη μήπως κάπου στην άκρη της γης μια μανούλα τον αναζητά και θρηνεί. Οι ανθρωπιστικές οργανώσεις διατηρούν ακόμη επίκαιρο το αίτημά μας για αναζήτηση των γονιών του, με φωτογραφία του Χακίμ, όπως ήταν όταν τον βρήκαμε.

Απίστευτο κι όμως αληθινό, ο Χακίμ μεγάλωσε κοντά μας. Δεν βρέθηκαν οι δικοί του ακόμα. Ο ίδιος ξέρει ότι δεν είμαστε γονείς του, αλλά δεν θα μπορούσε να μας αγαπάει περισσότερο. Τελείωσε το Λύκειο με πολύ καλούς βαθμούς και αποφάσισε να σπουδάσει ψυχολογία. Όταν έκλεισε τα δεκαοκτώ τον υιοθετήσαμε. Κι έτσι τώρα είναι και τυπικά παιδί μας. Για μας δεν είχε ποτέ διαφορά, αλλά θέλαμε να το κάνουμε, αφού κι ο ίδιος συμφώνησε, για να νοιώθει ότι είναι πλήρως ενταγμένος στην οικογένειά μας.

Τώρα πια κάνει μεταπτυχιακό στη Σουηδία. Κάθε φορά που παίρνει τηλέφωνο μου λέει πρώτα:

«Μαμά!».

Σαν να το φωνάζει για να το ακούσω καλά και τότε γεμίζει η ψυχή μου με χαρά και μετά ρωτάει:

«Τι κάνετε όλοι;».

Προχθές μου είπτε:

«Ξέρεις τι συνειδητοποίησα μαμά; Ότι όταν θα αρχίσω να γιατρέψω τις ψυχές των ανθρώπων θα ολοκληρώσω και τη γιατρεία της δικής μου ψυχής. Σ' αγαπώ πολύ, καλό βράδυ».

«Κι εγώ σ' αγαπώ. Καλό βράδυ θαλασσινέ μου θησαυρέ».

Ήταν μια ιστορία που «**ξεκίνησε από τη θάλασσα και κατέληξε και εδραιώθηκε ... στον κάμπο!**».

Ο καπετάν Γιώργης

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΩΡΓΗΣ ήταν ένας καπετάνιος θρύλος. Ένας άνθρωπος άφοβος μπροστά σε κάθε καιρό. Ο καλύτερος καπετάνιος για το πλοίο αλλά και για το πλήρωμα. Το όνειρο κάθε πληρώματος ήταν να κάνει ένα μπάρκο με τον καπετάν Γιώργη. Κάθε ταξίδι μαζί του ήταν μεταπτυχιακό στην ειδικότητα του καθενός. Ακόμα και στις πιο δύσκολες καιρικές συνθήκες, είχε να σου δείξει κάτι καινούργιο, γιατί πάντοτε έβρισκε το καλύτερο πέρασμα και το πιο ασφαλές για το καράβι. Μιλούσε πάντα με θαυμασμό για τη θάλασσα και τόνιζε:

– Δεν πρέπει να τη φοβάσαι, αλλά δε γίνεται να μη τη σέβεσαι.

Πάντα όταν ταξιδεύαμε, έβγαινε αριστερά από τη γέφυρα, στη βαρδιόλα, σε μια γωνίτσα που έβλεπε μπρος και πλάγια από το καράβι, στο μέσον του πουθενά, βλέποντας μόνο ουρανό και θάλασσα. Κανείς μας δεν έβλεπε κάτι διαφορετικό. Ο καπετάν Γιώργης όμως, μετά από κανένα δεκάλεπτο παρατήρησης, έμπαινε μέσα και μας πληροφορούσε για τον καιρό που θα συναντούσαμε.

– Έρχεται μια καταιγίδα από δυτικά, εκεί ακριβώς που σμίγει ο ουρανός με τη θάλασσα. Δεν θα περάσουμε από το κέντρο της, αλλά θα καταφέρει να κάνει το καράβι να την καταλάβει.

Πάντοτε ατάραχος μας ανακοίνωνε τις προβλέψεις του για τον καιρό, είτε ήταν καλές, είτε ήταν δύσκολες. Ποτέ δεν τον νοιώσαμε να φοβηθεί ή έστω να ανησυχήσει. Πάντα ήξερε τι να κάνει με αυτή τη μεγάλη κυρία της ζωής του, τη θάλασσα. Ήξερε πολύ καλά και σεβόταν απόλυτα τους νόμους της και

τα σημάδια που του έδειχνε.

Από παιδί γεννημένος στην Ικαρία, αντί για γάλα βύζαξε αλατόνερο. Έτσι έλεγε η μάνα του, η κυρία Ανδριανή. Οι γονείς του ήταν Ικαριώτες αλλά όχι ναυτικοί. Αυτός όμως είχε τρέλα με τη θάλασσα και τα καράβια και πάντα βρισκόταν στο λιμάνι για να τα βλέπει πως δένουν και πως λύνουν. Έτρεχε πάντα να πιάσει το βιλιά που πέταγαν από το κατάστρωμα με τον κάβο και παρόλο που ο κάβος ήταν βαρύς, πάντα κατάφερνε να τον τραβήξει και να τον περάσει στη μπίντα. Όλο καμάρι το βράδυ, έλεγε στον πατέρα του τον κυρ - Διονύση ότι πρόφτασε κι έβαλε τον κάβο του каравиού νωρίτερα από τον Βαγγέλη της κυρά Μαρίας κι ας ήταν δυο χρόνια μεγαλύτερός του. Ο πατέρας του ανησυχούσε γιατί ήταν μικρός ακόμα.

– Δεν γίνεται οκτώ χρονών παιδί να βρίσκεται όλη την ημέρα στο λιμάνι. Έλεγε στη γυναίκα του την κυρία Ανδριανή.

– Αύριο κιόλας θα πάω να βρω το λιμενάρχη τον κυρ - Κώστα, να του πω να μην τον αφήνει να μπαίνει. Φοβάμαι μη γίνει κανένα ατύχημα και εν πάση περιπτώσει δε γίνεται να είναι συνέχεια μέσα στα πόδια τους.

Η γυναίκα του συμφώνησε γιατί κι αυτή φοβόταν. Όταν ερχόταν το καλοκαίρι, ήξερε πάντα ότι ο μονάκριβος γιός της ο Γιώργης, όλη τη μέρα θα βρισκόταν στο λιμάνι. Και μαχόταν καθημερινά αυτό που της υπαγόρευε η ψυχή της. Και δεν το φοβόταν απλώς, ήταν σίγουρη ότι ο γιός της θα γινόταν ναυτικός. Κάτι που δεν ήθελε και παρακαλούσε τον Άι Νικόλα να μην τον τραβήξει στη θάλασσα. Είχε χάσει έναν αδελφό ναυτικό όταν ακόμα ήταν κοριτσάκι και ακόμα ο πόνος του χαμού του δεν είχε φύγει από την ψυχή της. Γι' αυτό ορκίστηκε να μην παντρευτεί ναυτικό κι έτσι έκανε. Και τώρα ο Γιώργης της, ο μονάκριβός της, ξημεροβραδιαζόταν στο λιμάνι. Το βράδυ όταν έπεσε στο κρεβάτι της για να κοιμηθεί, παρακάλεσε την Παναγία να καταφέρει ο άντρας της αύριο με το λιμενάρχη να πείσουν το Γιώργη να μην ξαναμπει στο λιμάνι. Το ένιωθε πως ήταν αδύνατον αλλά έλπιζε μήπως.

Πράγματι ο κυρ - Διονύσης πρωί - πρωί βρισκόταν στο λι-

μάνι και μάλιστα πριν έρθει κάποιο πλοίο, για να προφτάσει να μην είναι κι ο γιός του εκεί. Μόλις τον είδε ο λιμενάρχης έτρεξε να τον προϋπαντήσει.

– Γεια σου κυρ - Διονύση, πώς από δω;

– Γεια σου κυρ - Κώστα, η ανησυχία μου για το Γιώργη με φέρνει στα λημέρια σου.

– Έλα κυρ - Διονύση μου, κάθισε, να σου παραγγείλω καφεδάκι;

– Νομίζω θα το χρειαστώ.

Εκείνη την ημέρα ο κυρ - Διονύσης έκατσε πολλές ώρες στο λιμάνι. Η αιτία ήταν τα λόγια του κυρ - Κώστα που στριφογύριζαν συνέχεια στο μυαλό του.

– Τον έχεις δει ποτέ το γιό σου τι κάνει στο λιμάνι κυρ - Διονύση μου; Έχεις ακούσει ποτέ τι ρωτάει; Έχεις δει, παρόλο που είναι παιδί, πόσο σωστά και μετρημένα είναι τα βήματά του όταν έρχεται το καράβι; Πάντα με ρώταγε «ποιός αράζει καλύτερα το καράβι;» κι εγώ του το έδειξα από τους καλύτερους καπεταναίους. Αυτός, αφού το παρατήρησε καλά - καλά, τώρα στέκεται κοντά μου κάθε φορά και μου λέει: «Καλά το πήγε το καράβι ή το έστριψε πιο πολύ δεξιά απ' όσο χρειαζόταν ο καπετάνιος; Τώρα θα κάνει περισσότερες μανούβρες». Την πρώτη φορά που μου το είπε, κόντεψα να χάσω το νου μου και την προσοχή μου στο καράβι. Δεν πίστευα ότι το παιδί κατάλαβε όντως ότι ο καπετάνιος έκανε ένα μικρό λάθος και σκέφτηκα ότι ήταν σύμπτωση. Όμως ο μικρός πάντα εντοπίζει τη λάθος κίνηση που μπορεί να γίνει. Βέβαια, δεν έχει ακόμα όλες τις γνώσεις και δεν ξέρει να διαχειρίζεται τους ανέμους και τις δυνάμεις που ασκούν, αλλά θα γίνει κι αυτό. Γι' αυτό σου λέω κυρ - Διονύση μου, τον έχεις ακούσει τι ρωτάει και τι παρατηρήσεις κάνει; Κάτσε σήμερα εδώ και παρακολούθησέ τον. Είναι η ώρα του, γιατί σε μισή ώρα έρχεται το καράβι και θέλει πάντα να το βλέπει να έρχεται από μέσα, από τα βαθιά.

Ο μικρός μόλις ήρθε και καλημέρισε όλους, είδε ξαφνικά τον πατέρα του και δεν ήξερε αν έπρεπε να χαρεί ή όχι.

– Τι συμβαίνει πατέρα, γιατί είσαι εδώ πρωί - πρωί;

– Τίποτα παλικάρι μου. Να, μου είπε εδώ ο κυρ - Κώστας πόσα σπουδαία πράγματα κάνεις στο λιμάνι και είπα να μείνω να σε καμαρώσω.

Ο Γιώργης έτρεξε στην αγκαλιά του πατέρα του κι άρχισε όλο ενθουσιασμό να του εξηγεί.

– Θα δεις τώρα πατέρα, θα έρθει μέχρι εκεί το καράβι και να δεις πόσο γρήγορα θα πιάσω πρώτος το βιλιά και μετά ο καπετάνιος, αν είναι πολύ καλός, θα τραβήξει λίγο, για να φέρει κάθετα το καράβι στο λιμάνι και μετά θα πετάξουν το άλλο βιλιά και να δεις με πόση δύναμη οι μηχανές του κι οι τεράστιοι αυτοί κάβοι θα το ακουμπήσουν το θηρίο στη προβλήτα...

Έλεγε - έλεγε και σταματημό δεν είχε. Δεν μπορούσε όλα να τα καταλάβει ο κυρ - Διονύσης, αυτό όμως που κατάλαβε ήταν ο ενθουσιασμός κι η χαρά του γιού του που τον μεταμόρφωναν σε κάποιον άλλον. Σ' ένα παλικάρι με αυτοπεποίθηση γεμάτο δύναμη.

Αφού χόρτασαν τα μάτια του κυρ - Διονύση να βλέπει το γιό του, πήρε το δρόμο της επιστροφής για το σπίτι. Όταν μπήκε μέσα βρήκε την κυρία Ανδριανή στο τραπέζι να τον περιμένει. Και ήδη βλέποντάς τον από μακριά που ερχόταν, τον ένιωσε χαρούμενο. Αλλά όχι με τη χαρά που έλπιζε να φέρει. Και άρχισε τις ερωτήσεις:

– Τον είδες; Μιλήσατε; Θα του απαγορεύσει να μπαίνει στο λιμάνι;

Απάντηση δεν πήρε, γι' αυτό απάντησε μόνη της.

– Καλά... Κατάλαβα.

– Όχι Ανδριανούλα μου, τίποτα δεν κατάλαβες. Το παιδί μας είναι γεννημένο από εμάς, αλλά η ζωή εμπιστεύτηκε στα χέρια του και στο μυαλό του ένα ταλέντο που δεν μπορούμε εμείς να του το στερήσουμε. Ναι, είναι πολύ πιθανόν να γίνει ναυτικός, όπως φοβόμαστε. Αλλά αυτό το φοβόμαστε εμείς, όχι εκείνος. Αν τον δεις μέσα στο λιμάνι θα καταλάβεις.

Και τότε η κυρία Ανδριανή ξάφνιασε τον κυρ - Διονύση.

– Τον έχω δει πάρα πολλές φορές, γι' αυτό φοβόμουν τόσο.

– Γυναίκα κράτησε τους φόβους σου για τον εαυτό σου. Δε σε έπεισε ότι είναι γεννημένος γι' αυτό;

– Ναι Διονύση μου, με έπεισε, γι' αυτό φοβόμουν. Αλλά έλπιζα μήπως έχω λάθος και ίσως δεν πείσει εσένα.

– *Όχι Ανδριανή μου. Το παιδί μας θα κάνει αυτό που το ίδιο θα διαλέξει και να είσαι σίγουρη ότι θα είναι αυτό που θα του ταιριάζει και θα το κάνει χαρούμενο και σίγουρο για τη ζωή του.*

Δέκα χρόνια πέρασαν από τότε κι ο Γιώργης στιγμή δεν έλειψε από το λιμάνι. Και στο σχολείο ήταν ο καλύτερος στα μαθήματα που τον ενδιέφεραν. Έδωσε στη Σχολή Εμποροπλοιάρχων και πέρασε πρώτος. Κι έτσι, μέχρι να τελειώσει τη σχολή του, απλώς άλλαξε λιμάνι. Κάθε Σαββατοκύριακο κατέβαινε στο λιμάνι του Πειραιά και παρατηρούσε με τις ώρες τα φορτηγά καράβια, γιατί διαπίστωσε ότι τον ενδιαφέρανε περισσότερο από τα επιβατικά. Τον έμαθαν πια και σ' αυτό το λιμάνι και όλοι τον καλούσαν να δει τα πλοία κι από μέσα. Η χαρά του ήταν απεριγράπτη. Την πρώτη φορά που μπήκε στο μηχανοστάσιο, ένωσε σαν τον Ιωνά στη κοιλιά του κήτους, με τη μόνη και σημαντική διαφορά ότι ο Γιώργης ένωσε σαν να μπήκε σπίτι του. Για άλλη μια φορά σιγούρεψε την απόφασή του ότι ανήκει ακριβώς εκεί. Γιατί ένα σπίτι είναι γερό, αν τα θεμέλιά του είναι γερά. Και οι μηχανές για το καράβι –έλεγε ο καπετάνιος– είναι τα θεμέλιά του, γι' αυτό ξεκινάμε από κάτω για να ανέβουμε πάνω. Και ο καπετάν Γιώργης πρώτα αγάπησε τη θάλασσα, μετά τα καράβια και άρχισε τις εξερευνήσεις. Πρώτα έμαθε πώς αράζονται, μετά γνώρισε τις μηχανές τους και μετά λάτρεψε τη γέφυρα. Μέσα στις μηχανές ένωσε τη δύναμη της θέλησης να κουμαντάρει αυτό το θηρίο με τη θηριώδη κινητήρια δύναμή του.

Τελειώνοντας τη σχολή, από την οποία αποφοίτησε με άριστα, είχε διαβάσει και ενημερωθεί τόσο πολύ για τις μηχανές, που θα μπορούσε να πάει και σαν πρώτος μηχανικός στα καράβια και όχι μόνο, επειδή είχε ασχοληθεί και με όλες τις υπόλοιπες ειδικότητες του πλοίου, γιατί είχε την άποψη ότι ο καλός καπετάνιος σε περίπτωση ασθένειας κάποιου από το πλήρωμα, πρέπει να είναι ικανός να τον αντικαταστήσει. Μόνο με τη δουλειά του μάγειρα δεν τα κατάφερνε, αλλά ήταν σίγουρος πως νησιτικός δεν θα έμενε.

Έτσι, με τα πτυχία του παραμάσχαλα, την όρεξη για ταξίδια και μεγάλη διάθεση να εφαρμόσει επιτέλους αυτά που τόσα χρόνια διάβαζε σε ένα αληθινό καράβι που πράγματι θα ταξιδεύει, πήρε σβάρνα τις ναυτιλιακές εταιρείες των μεγάλων καραβιών, για να κάνει πραγματικότητα τα μεγάλα όνειρά του. Άφησε βιογραφικά και στις τέσσερις εταιρείες που πήγε. Και μετά από μια εβδομάδα, με τέτοια προσόντα που είχε, πήρε θετικές απαντήσεις και από τις τέσσερις.

Αποφάσισε να πάει με τη Diana Shipping. Μια επιλογή που τη στήριξε στο ότι τα πλοία της εταιρείας έκαναν ταξίδια από Ευρώπη, Αφρική, Αμερική και σαν αρχή ήθελε να εξερευνήσει τον Ατλαντικό ωκεανό. Είχε διαβάσει πολλά για τους ανέμους του που γίνονται τυφώνες και ασκούν στον ωκεανό κυκλικές δυνητικές δυνάμεις που ξεσηκώνουν μεγάλες καταγίδες. Είχε πληροφορηθεί για τους τοπικούς κυκλώνες, για τα θαλάσσια ρεύματα που κορυφώνονται στο τέλος Αυγούστου και γενικά είχε ερευνήσει θεωρητικά όλες τις διαθέσεις αυτού του κυκλοθυμικού γίγαντα, οπότε ήρθε η ώρα να τον γνωρίσει και προσωπικά. Το πρώτο μπάρκο που θα έκανε θα κρατούσε δεκαεπτά μήνες. Το πλοίο θα ξεκινούσε από Πορτογαλία με πρώτο λιμάνι το Κέιπ Τάουν, έπειτα απέναντι, στη νότια Αμερική, Αργεντινή, Βραζιλία, Βενεζουέλα και επιστροφή στην Πορτογαλία. Δεκαεπτά μήνες θα έκανε και θα ξαναέκανε το ίδιο ταξίδι.

Είχε τρεις εβδομάδες να ετοιμαστεί και κατέβηκε στην Ικαρία να χαιρετήσει τους γονείς του, να τους ανακοινώσει για την επιτυχία του να βρει αμέσως δουλειά και να τους ενημερώσει για τα σχέδια και τα όνειρά του. Στην εταιρεία που επέλεξε, θα ξεκίναγε με τη θέση του Ανθυποπλοίαρχου και αν ήταν καλός, όπως του είπαν, σε εικοσιτέσσερις μήνες θα γινόταν υποπλοίαρχος και σε άλλους εικοσιτέσσερις πρώτος καπετάνιος. Κι ο Γιώργης άρχισε ήδη να μετράει αντίστροφα το χρόνο της υλοποίησης των ονείρων του. Γιατί από μικρό παιδί ονειρευόταν τον εαυτό του καπετάνιο σε ένα από τα πλοία που

έφτιαχνε με τη φαντασία του και αρμένιζε στους ωκεανούς.

Ο κυρ - Διονύσης ψήλωσε άλλο τόσο απ' όσο ήταν, όταν άκουσε τα νέα του γιού του και η κυρία Ανδριανή έτρεξε στα εικονίσματα και παραπονέθηκε στον Άι Νικόλα:

– Δε μ' άκουσες. Τώρα θα ξαγρηνάς εσύ να τον προσέχεις. Ας είναι. Φύλαγέ τον μου από κάθε άνεμο και κάθε κακή σκέψη.

Έδωσε ένα εικονίσμα του Άι Νικόλα στο γιό της και του είπε:

– Είμαι σίγουρη γιέ μου ότι αυτοί που σου εμπιστεύτηκαν το καράβι τους διάλεξαν τον καλύτερο. Όμως πάρε σε παρακαλώ τον Άι Νικόλα μαζί σου, για να κρατά και τη δική μου σκέψη άφοβη, να περιμένω με υπομονή την επιστροφή σου.

Ο Γιώργης αγκάλιασε τη μάνα του κι ένιωσε τα φτερά της ψυχής του δυνατά να αντέξουν την κάθε πρόκληση. Οι μέρες πέρασαν γρήγορα κι έτσι τώρα, μέσα στ' αεροπλάνο πηγαίνοντας για Πορτογαλία, ανυπομονούσε να τελειώσει το ταξίδι για να μπει επιτέλους στο καράβι και ήδη ένιωθε δυνατός έχοντας φυλαχτό στη ψυχή του την ευχή του πατέρα του και της μάνας του.

Μόλις είδε το καράβι στο λιμάνι ένιωσε δέος. Ήταν τεράστιο, το μήκος του ήταν περίπου τετρακόσια μέτρα. Ονομαζόταν «Giant Atlantic». Δεν θα ξεχνούσε ποτέ τον τεράστιο αυτό γίγαντα, τον πρώτο της ζωής του, που σε λίγο, κάτω από τις κινήσεις των χεριών του, θα υπάκουε και θα τηρούσε τη διαδρομή που θα του υποδείκνυε.

Εκεί γνώρισα τον καπετάν Γιώργη. Στο λιμάνι της Πορτογαλίας. Στο καράβι εγώ μπήκα πρώτος μηχανικός κι αυτός ανθυποπλοίαρχος. Ήμουν έξω στο κατάστρωμα κι έβλεπα το λιμάνι, όταν παρατήρησα κάποιον με τις βαλίτσες του να σταματά μπροστά στην είσοδο του караβιού. Δεν ήξερα ακόμα ποιος ήταν αλλά μου έκανε εντύπωση ότι αντί να μπει μέσα, έκατσε έξω μισή ώρα περίπου, άφησε τις βαλίτσες του και το κοιτούσε σαν να το θαύμαζε, σαν να το μέτραγε, σαν να έκαναν ο ένας στον άλλον τις συστάσεις. Τον κοιτούσα από το κα-

τάστρωμα και περίμενα να ανέβει για να μάθω ποιός είναι. Όποιον κι αν συναντούσε τον χαιρετούσε με χαρά κι ενθουσιασμό. Βρέθηκα κι εγώ επίτηδες στο διάβα του και με χαιρέτησε με μια δυνατή, παλικαρίσια χειραψία, που θα τη θυμάμαι για χρόνια. Δεν ήμουν διατεθειμένος να τον αφήσω να μου φύγει πριν μάθω ποιός είναι. Κι έμαθα τα πάντα γι' αυτόν, γιατί πάντα ήταν σαν ανοικτό βιβλίο ο καπετάν Γιώργης. Μιλούσαμε για καμιά ώρα και ήδη ένιωθα σαν να τον γνώριζα καιρό. Από τα λεγόμενά του έμαθα ότι ήταν το πρώτο του μπάρκο, όμως εγώ ένιωσα ότι άλλα δύο στιβαρά χέρια θα υπάρχουν στο καράβι. Μείναμε δεμένοι στο λιμάνι μια εβδομάδα κι είχα όλο τον καιρό να γνωρίσω καλύτερα αυτόν τον άνθρωπο, αν και αυτός είχε πάντα κάτι να κάνει, να ψάξει, να δει, να διαβάσει και να ελέγξει. Το πλοίο είχε αρκετό μήκος στη μια πλευρά και άλλο τόσο στην άλλη κι ο καπετάν Γιώργης έκανε αυτή τη διαδρομή με τα πόδια μια φορά καθημερινά και μετά με τα ποδήλατα, γιατί έλεγε ότι με τα ποδήλατα δεν παρατηρούσε καλά όσα ήθελε να ελέγξει. Δεν άφηνε τίποτα στην τύχη του. Κι όταν τον πείραξα μια φορά *«έλα βρε αδελφέ, δεν πειράζει, άστο για σήμερα»* μου απάντησε πολύ σοβαρά ότι *«από αυτά τα μικρά κρέμεται η ζωή μας στα ανοικτά»*.

Η βδομάδα πέρασε και επιτέλους λύσαμε και ταξιδεύουμε για Κέιπ Τάουν. Δεν έχω ξαναδεί τόσα χρόνια που ταξιδεύω πιο χαρούμενο άνθρωπο από τον καπετάν Γιώργη. Είναι πρόθυμος να αναλάβει όλες τις βάρδιες, όλες τις δουλειές, αρκεί να είναι συνέχεια στη γέφυρα.

Σ' αυτό λοιπόν το πρώτο του μπάρκο τον γνώρισα και από τότε γίναμε φίλοι. Όλα τα χρόνια της ζωής μου μέχρι τώρα στη στεριά με λένε Κωνσταντίνο και στο καράβι με φωνάζουν πρώτο. Μόνο ο καπετάν Γιώργης με φωνάζει Κωνσταντή, παρόλο που είμαι μεγαλύτερός του, αλλά αυτό δε στάθηκε εμπόδιο στο να μας κάνει να νοιώθουμε οικεία ο ένας προς τον άλλο. Κάτι ακόμα που μου έκανε εντύπωση σε αυτόν τον άνθρωπο και αναρωτιόμουν, ήταν το πότε κοιμόταν. Όποτε κι αν ξυ-

πνούσα, πάντα τον έβρισκα στη γέφυρα. Ή στεκόταν δίπλα στο ναύτη που τιμόνευε ή στεκόταν στην βαρδιόλα και παρατηρούσε.

Φτάσαμε στο Κέιπ Τάουν κι όλο το πλήρωμα ανυπομονούσε να κατέβει στο λιμάνι. Θα ξεφορτώναμε και σε τέσσερις μέρες θα φεύγαμε για Αργεντινή. Ο καπετάν Γιώργης ούτε που διανοήθηκε να κατέβει από το καράβι κι όταν εγώ τον παρότρυνα μου απάντησε πως δεν τον ενδιαφέρει η πόλη αλλά το καράβι και το λιμάνι. Μου είπε χαρακτηριστικά:

– Κωνσταντή μου είναι το πρώτο μου μπάρκο. Δε με έμαθες ακόμα; Τόσα χρόνια το ονειρευόμουν, υπάρχει περίπτωση νομίζεις να βγω έξω σε όλο το ταξίδι;

Δεν πίστευα στ' αυτιά μου. Δεν είναι αυτός νέος άνθρωπος, να θέλει να βγει έξω; Με τον καιρό όμως συνήθισα, πίστεψα σ' αυτόν και κατάλαβα. Το καράβι έλυσε κι ο καπετάν Γιώργης δεν πάτησε στο Κέιπ Τάουν, παρά μόνο στο ντόκο του λιμανιού.

Τις επόμενες μέρες ο καιρός ήταν θαυμάσιος. Βαδίζαμε στο πλευρό της Αφρικής και τώρα ήρθε η ώρα να δούμε τον ωκεανό πραγματικά. Αύριο πρωί - πρωί ξεκινάμε για Αργεντινή, για Μπουένος Άιρες ή αλλιώς Μπαϊά Μπλάνκα, όπως το λένε εκεί. Και μέχρι να φτάσουμε θα έχουμε διασχίσει το μεγαλύτερο πλάτος του ωκεανού. Και σαν πλησιάζουμε στην Αργεντινή τότε θα συγκρουστούμε στην κυριολεξία με το θερμό ρεύμα της Βραζιλίας και το ψυχρό των Φόκλαντ. Ήξερα πάντα ότι ο καιρός εκεί ήταν περίεργος αλλά τις λεπτομέρειες για τα ρεύματα μου τις έμαθε ο καπετάν Γιώργης. Όπως και ότι οι κυκλώνες –άλλο επικίνδυνο φαινόμενο– δεν προχωρούν ποτέ προς τον Ισημερινό αλλά κινούνται πάντα απομακρυνόμενοι από αυτόν. Τι σας έλεγα για τα μεταπτυχιακά; Έτσι έκανε με όλους όσοι ήθελαν να μάθουν. Το ταξίδι συνεχίζεται χωρίς ιδιαίτερα απρόοπτα και σε δυο μέρες θα περάσουμε από το νησί της Αγίας Ελένης, που είναι περίπου στο μέσον του ωκεανού και ακούστηκε κάτι για ισχυρή καταιγίδα. Του-

λάχιστον ο νότιος Ατλαντικός δεν έχει τυφώνες και κυκλώνες.

Νυχτώσαμε με μια ξαστεριά που μας έφερε νοσταλγικές στιγμές ηρεμίας και χαλάρωσης στο νου. Καθίσαμε με τον καπετάν Γιώργη στη βαρδιόλα και χαζεύαμε τ' αστέρια και δεν πίστευα ότι δεν είχε κάτι να κάνει. Απόρησα, αλλά με πρόλαβε λέγοντάς μου:

– Απόψε είμαι ήσυχος γιατί ο καιρός είναι λάδι, άσε που ο υποπλοίαρχος είναι σπαθί. Μου εμπνέει εμπιστοσύνη.

Αρχίσαμε να μιλάμε για τις οικογένειές μας και τα σχέδιά μας. Και τότε άκουσα για πρώτη φορά τον καπετάν Γιώργη να αναφέρει το όνομα μιας γυναίκας. Ή Άσπα του που μένει στην Ικαρία. Δεν τηλεφωνιούνται, δεν αλληλογραφούν, αλλά πριν φύγει με τα καράβια έδωσαν αμοιβαίους όρκους. Να τον περιμένει και όταν γίνει πρώτος καπετάνιος θα πάει να τη ζητήσει. Η Άσπα σήμερα είναι δέκα εννιά χρονών κι ο Γιώργης είκοσι τέσσερα και κάνουν σχέδια να ενώσουν τις ζωές τους σε έξι χρόνια το λιγότερο. Συγκρατήθηκα να μη γελάσω και διακριτικά τον ρώτησα:

– Και που ξέρεις καπετάνιο μου ότι θα σε περιμένει;

Κι εκείνος πολύ σοβαρός μου απάντησε:

– Θα με περιμένει Κωνσταντή μου, θα το δεις.

Δεν ήξερα από που αντλούσε τη σιγουριά του αλλά δεν άφηνε και περιθώρια να αμφιβάλλεις.

Ο καιρός κυλούσε ήρεμα και επιτέλους φτάσαμε στο νησί της Αγίας Ελένης. Και να οι ... πληροφορίες του καπετάν Γιώργη:

– Ξέρεις Κωνσταντή μου ότι το νησί πήρε το όνομά του από την Αγία Ελένη της Κωνσταντινούπολης και ο τόπος αυτός έγινε γνωστός γιατί εκεί εξόρισαν τον Ναπολέοντα μέχρι το θάνατό του;

Μου μιλούσε κι εγώ σκεφτόμουν και αναρωτιόμουν πόσα γνωρίζει αυτός ο άνθρωπος!

Τελικά καμιά καταιγίδα δεν βρέθηκε στη ρότα μας παρά μόνο ο κυματισμός του νότιου Ατλαντικού που ήταν γνωστός και αναμενόμενος. Στα Φόκλαντ μας κούνησε κάμποσο αλλά

κι αυτό ήταν αναμενόμενο. Αύριο πάνουμε Μπουένος Άιρες και εδώ μέχρι να ξεφορτώσουμε θα παραμείνουμε τουλάχιστον δύο εβδομάδες. Μεταφέρουμε για την Αργεντινή πλαστικά και χημικά. Επιτέλους θα αδειάσουμε το καράβι από κάποια εύφλεκτα. Πιάσαμε λοιπόν λιμάνι και άρχισαν τα τρεχάματα όλων μας. Αυτός όμως που τρέχει περισσότερο και το ευχαρισιέται είναι ο καπετάν Γιώργης. Σε όλες τις βάρδιες πάντα έχει το νου του, μα κυρίως στο ξεφόρτωμα είναι πάντοτε παρών, γιατί θέλει να προσέχει να αδειάσει το πλοίο ισομερώς με ασφάλεια και για το εμπόρευμα, μα κυρίως για το καράβι. Σε κάποιο κενό που τον ρώτησα αν θα βγει έξω, μου απάντησε θετικά και με εξέπληξε, αν και μου διευκρίνισε βέβαια ότι θα το κάνει για να δει και να ερευνησει το νέο λιμάνι. Τελικά, νωρίς το απόγευμα της επόμενης μέρας βγήκαμε για κάποια ψώνια. Τότε τον ρώτησα αν θα κάνει κανένα τηλεφώνο στην οικογένειά του ή στην Άσπα και μου απάντησε πολύ σοβαρός.

– Δε μου αρκεί αυτό το είδος της επικοινωνίας. Μόνο θλίψη και νοσταλγία μου αφήνει κι έτσι με την Άσπα μου το ξεκαθαρίσαμε αυτό. Όχι τηλεφώνια, όχι γράμματα. Μόνο η μάνα μου κάποιες φορές παίρνει, όταν η υπομονή της τελειώνει και θέλει να την ανανεώσει.

Για άλλη μια φορά αναρωτήθηκα τι άνθρωπος είναι Θεέ μου αυτός. Με κάνει να αναθεωρήσω τις απόψεις μου, μην πω και τις αξίες μου. Η βόλτα μας ήταν μικρή και αφού ψωνίσαμε ορισμένα πράγματα επιστρέψαμε στο καράβι. Τον ένοιωθα πως αδημονούσε να γυρίσει, σα να μην ήξερε τι να κάνει στη στεριά και με τους ανθρώπους.

Ο καιρός τελικά περνάει γρήγορα και ξεκινήσαμε πάλι το ταξίδι μας. Τώρα πάμε για Βραζιλία. Θα ξεφορτώσουμε αγνό παρθένο ελαιόλαδο και θα φορτώσουμε γεωργικά μηχανήματα. Επόμενος σταθμός και τελευταίος η Βενεζουέλα, όπου θα ξεφορτώσουμε το υπόλοιπο λάδι και επιστροφή στην Πορτογαλία. Τελικά αυτό που διαπιστώνω μετά από τόσα χρόνια στα καράβια, είναι ότι τώρα πια πιο πολύ μ' ενδιαφέρει να κα-

θίσω μια ώρα με τον καπετάν Γιώργη παρά μια βόλτα έξω. Μου έχει κεντρίσει την περιέργεια. Θέλω να δω και να γνωρίσω τα όριά του.

Φεύγοντας από τη Βενεζουέλα είμαστε πλέον πάνω από τον Ισημερινό και τα δελτία καιρού μας ενημερώνουν για μια σφοδρή καταιγίδα, ο απόηχος ίσως κάποιου τυφώνα, και προειδοποιούν να μην περάσουμε από μέσα, αλλά καλύτερα να την αποφύγουμε. Ο καπετάν Γιώργης μόλις ανακοινώθηκαν τα νέα, καρφώθηκε στη γέφυρα. Για άλλη μια φορά με καθησύχασε, λέγοντάς μου ότι αφού περάσαμε τον Ισημερινό και ο τυφώνας προπορεύεται, είναι σίγουρο ότι θα συνεχίσει να απομακρύνεται από τον Ισημερινό κι εμείς δεν θα τρέξουμε να τον προλάβουμε. Βέβαια η δύναμη του ανέμου δυνάμωνε και όσο έβλεπα εγώ τον καπετάν Γιώργη να μη φεύγει από τη γέφυρα, ήξερα πως τα πράγματα ήταν σοβαρά. Έπειτα το κύμα έκανε το καράβι να σηκώνεται και όταν έσκαγε πάνω στη θάλασσα, το νερό και το σπρέι πέρναγαν το καράβι από πλήρη μέχρι πρύμνη. Για να σταθούμε έπρεπε να κρατιόμαστε. Αρχισα να ανησυχώ γιατί βράδιαζε και όσο είχαμε το φως της ημέρας όλα ήταν πιο εύκολα. Το βράδυ πάντα με ανησυχούσε όταν είχαμε δυνατό καιρό. Όσο άκουγα και τον Πλοίαρχο που έλεγε *«δώσε μου συντεταγμένες για να μη βρεθούμε στο κέντρο του τυφώνα»* τόσο με ενοχλούσε που ήταν νύχτα. Αφού έκανα τον τελευταίο έλεγχο στο μηχανοστάσιο και διαπίστωσα ότι όλα ήταν καλά, ανέβηκα κι εγώ στη γέφυρα κι έβγαλα το βράδυ μου εκεί δίπλα και στους τρεις καπεταναίους, που κανείς τους δεν πήγε κάτω στις καμπίνες τους, παρά μόνον ο πλοίαρχος τον έκλεψε για καμιά ωρίτσα στη μικρή καμπίνα της γέφυρας. Όλη τη νύχτα χτυπιόταν το καράβι κι εμείς μαζί του, αλλά ευτυχώς κόψαμε και λίγους κόμβους από την ταχύτητά μας και η καταιγίδα βρισκόταν πάντα πιο πριν από εμάς. Με το φως της ημέρας η καταιγίδα εξαφανίστηκε ή άνοιξε το βήμα της κι έφυγε πολύ μακριά. Σε πέντε περίπου ώρες φτάνουμε στις Αζόρες κι από εκεί άλλες τρεις και πιάνουμε Πορτογαλία. Το

παρθενικό ταξίδι του καπετάν Γιώργη φτάνει στο τέλος του. Δεν μπορώ να πιστέψω ότι αυτό το ίδιο ταξίδι το κάναμε πέντε φορές και παρόλα αυτά μου φάνηκε μικρό κι όμως κράτησε δεκαεπτά μήνες.

– *Τι θα κάνεις καπετάνιο μου τώρα που θα φτάσουμε Πορτογαλία και θα τελειώσει το μπάρκο;*

– *Θα περιμένω να μάθω πότε ξεκινάει το επόμενο Κωνσταντή μου.*

Αυτή ήταν η απάντησή του κι έτσι έκανε. Ποτέ αυτός ο άνθρωπος δεν ξέφυγε από τα σχέδια που είχε χαράξει αλλά ούτε και από το χρόνο που τα είχε τοποθετήσει. Τα χρόνια πέρασαν με τα ταξίδια μας και τις περιπέτειές μας. Έχουμε δεθεί μεταξύ μας και φέτος κατέβηκα και στην Ικαρία και γνώρισα τον πατέρα του και τη μάνα του. Είναι γι' αυτούς τους ανθρώπους το φως της ζωής τους. Η μητέρα του με ρωτούσε πολλά πράγματα για το πως είναι η ζωή στο καράβι και ο κυρ - Διονύσης μόνο άκουγε με μεγάλη προσοχή.

– *Τι έγινε κυρ - Διονύση, δε θα με ρωτήσεις τίποτα;* Τον ρώτησα κι εκείνος μου απάντησε:

– *Γι' αυτά εγώ προτιμώ να ρωτώ το Γιώργη μου, γιατί τα καταλαβαίνω καλύτερα.*

Δεν ήταν αυτό, αλλά ποτέ δεν θα ρωτούσε ο κυρ - Διονύσης για το καράβι άλλον εκτός από το γιό του.

– *Κυρία Ανδριανή πώς σας φαίνεται που σε ένα χρόνο θα γίνει πλοίαρχος;*

– *Τι να πούμε παιδάκι μου εμείς; Αυτό που ξέρω είναι ότι τον χρόνου θα γίνει πια τριάντα χρονών και πρέπει να κάνει κι άλλα πράγματα στη ζωή του εκτός από τη θάλασσα και τα καράβια.*

Εκείνη τη στιγμή μόλις μπήκε ο καπετάν Γιώργης και ακούγοντας την τελευταία της κουβέντα όλο τρυφερότητα της είπε:

– *Άλλο ένα μπάρκο καλέ μάνα και θα δεις το γόκα σου και δεν θα τον αναγνωρίζεις, περίμενε.*

– *Δεν ξέρω αγόρι μου, μακάρι να σε φωτίσει ο Άι Νικόλας.*

Έτσι κι έγινε. Σε ενάμιση περίπου χρόνο από εκείνη την η-

μέρα που το υποσχέθηκε στη μάνα του, με το που τελείωσε το ταξίδι και ήταν πλέον πλοίαρχος, μου ανακοίνωσε ότι θα σταματούσε για ένα χρόνο για να παντρευτεί την Άσπα του. Πράγματι η Άσπα τον περίμενε καρτερικά όλα αυτά τα χρόνια. Μόλις έφτασε στο νησί, πήγε κατευθείαν σπίτι της, στον πατέρα της, και τον ενημέρωσε πως την επομένη με τους γονείς του θα ξαναπήγαινε για να ζητήσει την κόρη του. Δυο κουβέντες σταράτες είπε και χωρίς να περιμένει απάντηση έφυγε. Ο πατέρας της Άσπας θαύμασε τη σιγουριά και την ευθύτητα των λόγων του. Τα υπόλοιπα τα είπε με την κόρη του και για άλλη μια φορά θαύμασε το χαρακτήρα και το ήθος του Γιώργη.

Ο γάμος έγινε με μεγάλη χαρά από όλους και στο χρόνο επάνω η Άσπα ήταν ήδη έγκυος όταν ο Γιώργης έφυγε για το επόμενο ταξίδι του. Στην ίδια εταιρεία φυσικά. Θα τον άφηναν να φύγει; Αυτός πλοίαρχος πλέον με το καράβι όλο δικό του, όπως πάντα ονειρευόταν, κι εγώ φυσικά μαζί του, πρώτος μηχανικός. Για άλλη μια φορά αναρωτήθηκα τι άνθρωπος είναι αυτός ή μήπως δεν ήταν μόνο άνθρωπος. Ξέρετε τι έκανε εν πλω; Οργάνωσε δυο ώρες καθημερινά απόγευμα –εκτός από αυτούς που έχουν βάρδια–, σεμινάρια διαχείρισης κινδύνου. Τα ονόμασε έτσι, γιατί έλεγε ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει την ώρα που ο καιρός θέλει χειρισμούς και ψυχραιμία. Γι' αυτό θα τα κάνουμε θεωρητικά για να τα εφαρμόσουμε και στην πράξη. Είμαι πολλά χρόνια στα καράβια, σχεδόν είκοσι, και τα μάτια μου έχουν δει πολλά. Πάντα στα σεμινάρια του καπεταν Γιώργη, μα πάντα, κάτι καινούργιο είχα να μάθω.

Αυτή τη φορά το ταξίδι μας είναι τελείως διαφορετικό. Θα ξεκινήσουμε όπως πάντα από Πορτογαλία, θα περάσουμε το στενό του Γιβραλτάρ και θα μπούμε στη Μεσόγειο. Μετά θα περάσουμε τη διώρυγα του Σουέζ, θα βγούμε στον Ινδικό ωκεανό και θα πάμε στην Κίνα. Ο καπεταν Γιώργης έχει αλλάξει λίγο. Έχει πια το νου του και πίσω στην πατρίδα. Νοιώθει τους δεσμούς που υπάρχουν και τον τραβούν. Σκέφτεται συνε-

χώς την Άσπα και το μικρό που περιμένουν. «Θα ήθελα να είμαι εκεί όταν γεννηθεί» λέει και ξαναλέει, αν και είναι σίγουρος ότι δεν θα μπορέσει.

– Ξέρεις, Κωνσταντή, τώρα που έγινα πλοίαρχος και επιτέλους έκανα τα όνειρά μου πραγματικότητα, τα συναισθήματά μου έχουν αλλάξει. Τώρα δε μου αρέσει που δεν είμαι κοντά της. Είναι σίγουρο ότι θα ισορροπήσω και θα βρω τη λύση, απλά κάτι θα αδικηθεί και ακόμα δεν έχω αποφασίσει τι.

Το ταξίδι μας συνεχίζεται. Είναι πάντοτε και πανταχού παρών ο Καπετάν Γιώργης. Ήταν από τότε που ήταν ανθυποπλοίαρχος, δεν θα είναι τώρα που είναι πλοίαρχος; Όμως τον νοιώθω να είναι αλλιώς.

Σε επτά μήνες από τότε που ξεκινήσαμε γεννήθηκε το πρώτο παιδί του Καπετάν Γιώργη και ήταν αγόρι. Με πληροφόρησε όλο χαρά λέγοντάς μου:

– Γεννήθηκε ο Διονυσάκος μας και εμείς ήμασταν Κίνα.

Κόντευε να χρονίσει το παιδί όταν το είδε ο καπετάν Γιώργης και κάναμε τη βάπτισή του. Είπαμε να εισημοποιήσουμε τη φίλιά μας με μια κουμπαριά κι έτσι έγινα νονός του Διονυσάκου. Αυτή τη φορά καθίσαμε πέντε μήνες στη στεριά και το ευχαριστήθηκα πολύ γιατί έμεινα κοντά τους και τους πέντε μήνες. Εγώ έμεινα ορφανός πολύ μικρός και επειδή η θάλασσα με τράβηξε για δουλειά, δική μου οικογένεια δεν έφτιαξα. Εδώ νιώθω σαν να βρήκα πατέρα και μάνα γιατί οι γονείς του καπετάν Γιώργη με έχουν σαν παιδί τους. Η κυρά Ανδριανή θέλει να με παντρέψει κιόλας. Δεν ξέρω για παντρείες, πάντως η ψυχή μου γέμισε χαρά, οικογενειακή θαλπωρή και κυρίως νιώθω ότι υπάρχουν άνθρωποι που με σκέφτονται και με υπολογίζουν. Άσε την Άσπα του καπετάν Γιώργη. Πόσο δίκιο είχε τότε που μου είπε με μεγάλη σιγουριά «θα με περιμένει». Μόνο να τη δει κανείς πώς τον κοιτάζει και πώς τον προσέχει, θα καταλάβει. Δε μου κάνει καρδιά να φύγω.

Όμως οι πέντε μήνες πέρασαν και έπρεπε πραγματικά να φύγουμε. Με βαριά καρδιά κι οι δυό γυρίσαμε στη θάλασσα.

Τώρα μιλάμε πολύ περισσότερο οι δυο μας και πολύ λιγότερο βγαίνω έξω στα λιμάνια που πάνουμε. Έχουμε γυρίσει σχεδόν όλον τον κόσμο. Ο καπετάν Γιώργης εξερεύνησε πλέον όλους τους ωκεανούς. Γνώρισε από κοντά εύκολες και δύσκολες καιρικές συνθήκες και έκανε πολλούς από το πλήρωμα να μάθουν πάρα πολλά πράγματα, γεμίζοντας εποικοδομητικά τον κενό τους χρόνο στο καράβι.

Ο Διονυσάκος είχε γίνει πέντε χρονών όταν άλλο ένα αστέρι ήρθε κι έπεσε στην οικογένεια του καπετάν Γιώργη. Η Αντριανούλα τους. Ένα κοριτσάκι σαν άγγελος, με σγουρά μαλλάκια κι ένα φωτεινό και γλυκό προσωπάκι, ίδια η Άσπα. Κι ο καπετάνιος ξετρελαμένος διπλά.

Και πάλι όμως έπρεπε να φύγουμε. Όλο και πιο δύσκολο γίνεται κάθε φορά. Αλλά πάλι τα ίδια. Ήταν τριών χρονών η Αντριανούλα όταν γεννήθηκε και το τρίτο παιδί του καπετάν Γιώργη. Και μια μέρα έρχεται ο καπετάνιος σοβαρός - σοβαρός να μου ανακοινώσει κάτι που από καιρό σκεφτόταν, όπως μου είπε.

– Θυμάσαι Κωνσταντή μου που κάποτε σου είχα πει ότι θα βρω την ισορροπία μου και θα καταλήξω τι τελικά θα αδικήσω;

– Ναι, το θυμάμαι καπετάνιο μου.

– Ε, λοιπόν Κωνσταντή μου, δεν την βρήκα εδώ την ισορροπία μου. Αυτή που θα αφήσω είναι η δουλειά μου στη θάλασσα. Δεν αντέχω άλλο Κωνσταντή μου μακριά τους. Πολύ τους έλειψα και πολύ μου έλειψαν. Ή θα έρθεις μαζί μου ή από εδώ και πέρα θα ταξιδεύεις πια μόνος.

Δε χρειάστηκε καθόλου να το σκεφτώ απλώς ρώτησα:

– Πότε ξεμπαρκάρουμε;

– Οκτώ χρόνια έχασα από τη ζωή των παιδιών μου, για να μη μετρήσω πόσα έχουμε χάσει με την Άσπα. Δεν θέλω πια να χάσω ούτε λεπτό.

Δεν είχε την υπομονή να τελειώσει το μπάρκο. Πέρασαν πέντε μήνες και ξεμπαρκάραμε. Γυρίσαμε από την Πορτογαλία στην Ελλάδα και δεν ενημερώσαμε κανέναν από την οικογένεια. Από το αεροδρόμιο πήγαμε κατευθείαν στον Πειραιά και πήραμε το καράβι για Ικαρία. Μόλις μας είδαν τα παιδιά

και η Άσπα φώναζαν και χοροπήδαγαν κι οι τέσσερις. Και εκεί που κόντεψα να χάσω το μυαλό μου ήταν όταν η Άσπα πήρε αγκαλιά τον καπετάν Γιώργη και δακρυσμένη του είπε:

– Ήρθε η ώρα Γιώργη μου; Επιτέλους σταματάς;

Κοιταχτήκαμε κι οι δυό μας με απορία. Κι εκείνη για άλλη μια φορά εξέπληξε και τους δυό μας.

– Τι νόμιζες Γιώργη μου, δε θα το καταλάβαινα; Άσε που το είδα και στον ύπνο μου. Σας περίμενα.

Το αγοράκι το μικρό θα βαπτιστεί Στέφανος από το όνομα του μπαμπά της Άσπας και θα το βαπτίσει μια φίλη της, η Δέσποινα. Έτσι κι έγινε. Η βάπτιση, η χαρά και το γλέντι ήταν απεριγράπτα. Ο Γιώργης μας ζήτησε, σε μένα και στη Δέσποινα, βέβαια με την βοήθεια και των τεσσάρων παππουδογιάδων, να κρατήσουμε τα παιδιά να πάνε τρεις μέρες οι δυο τους μια εκδρομή. Στην εκδρομή που πήγαν ο Γιώργης ζήτησε από την Άσπα πολλές φορές συγγνώμη για το χρόνο που έχασε από τα παιδιά του και από την ίδια και της είπε:

– Θέλω να με μάθεις να ζω στη στεριά. Νοιώθω έξω από τα νερά μου, αλλά μαζί θα το καταφέρουμε.

– Είμαι σίγουρη. Όσο καλά οδηγούσες το καράβι σου το ίδιο και καλύτερα ακόμα θα μάθεις να οδηγείς το καράβι της οικογένειάς σου. Του απάντησε εκείνη.

Και εκεί ακριβώς ο καπετάν Γιώργης άνοιξε την καρδιά του στη γυναίκα του και της είπε:

– Ξέρεις Άσπα μου, αυτό το συναίσθημα του νόστου, γεννήθηκε μέσα μου όταν γεννήθηκε ο Διονυσάκος μας και νόμιζα ότι θα τα καταφέρω να δουλεύω και να ζω με αυτό. Όμως έπεσα έξω. Αυτό μεγάλωνε καθημερινά και θέριεφε όταν γεννήθηκε η Αντριανούλα μας. Όταν γεννήθηκε ο Στεφάκος μας κορψώθηκε. Τότε ένιωσα πόσο μου λείπει κι εσύ και ξέρεις τι μου θύμιζε όλο αυτό; Μου θύμιζε τότε που τέλειωσα τη σχολή και επιθυμούσα σαν τρελός, όλα αυτά που έμαθα να τα εφαρμόσω στη πράξη. Έτσι ένιωσα και με μας. Ότι μου λείπει η πράξη. Ζούσα με τη φαντασία μου την οικογένειά μας, σας σκεφτόμουν, σας ονειρευόμουν. Και ξαφνικά ένιωσα ότι αυτό δε μου αρκεί. Ήθελα μια ώρα αρχύ-

*τερα να τελειώσει το ταξίδι. Ήθελα να μικρύνω το χρόνο. Δεν άντεχα πλέον μακριά σας. Θέλω μέσα από την καρδιά μου να σ' ευχαριστήσω που άντεξες και περίμενες τόσο καιρό. Που κράτησες γερά και σπιβαρά το τιμόνι της οικογένειάς μας τόσα χρόνια. Θέλω να σ' ευχαριστήσω που άντεξες να περιμένεις αν και ήσουν μόνη στα δύσκολα. Θέλω να σε ανακουφίσω, θέλω να σε στηρίξω, να σε συντροφεύσω. Πες μου πως δεν εί-
ναι αργά.*

Και τότε τα μάτια της Άσπας του γέμισαν δάκρυα που έτρεχαν ασταμάτητα στα ροδαλά της μάγουλα. Τα μάζεψε σταγόνα - σταγόνα ο καπετάν Γιώργης κι ένιωσε σα να πίνει ολόκληρη την τόσων χρόνων μοναξιά της. Τόση μοναξιά που έγινε η ψυχή του θάλασσα αγάπης για εκείνη και τα παιδιά τους. Και τα μάτια της σταμάτησαν να τρέχουν. Ανακούφιση γέμισε η ψυχή της κι η δική του γαλήνη. Επιτέλους έπρεπε να γνωρίσει όλους τους ωκεανούς του κόσμου για να βρει η ψυχή του το λιμάνι της στους κόλπους της Άσπας του.

Κι εγώ, ακριβώς δίπλα του, συνταξιδιώτης στα καράβια αλά και στη τωρινή μας ζωή. Παντρεύτηκα τη Δέσποινα και μένω πλέον κι εγώ στην Ικαρία. Με κάνανε κι εμένα τώρα πια στεριανό. Αλλά δε με πειράζει καθόλου. Γιατί εγώ στη θάλασσα μπήκα από ανάγκη κι όχι από όνειρο. Μιλάμε πολλές φορές γι' αυτά που ζήσαμε στη θάλασσα, για τις άσχημες καιρικές συνθήκες, για τις βλάβες που είχαμε εν πλω. Και από την ασφάλεια της στεριάς αναπολούμε τις στιγμές. Συνεχίζω να θαυμάζω αυτόν τον άνθρωπο ακόμα. Έχει στο μυαλό του φως. Το φως της δημιουργίας. Έχει στην ψυχή του το χάρισμα της καλοσύνης. Μαζεύει όλα τα παιδιά του νησιού και τα δικά του φυσικά και τους κάνει μαθήματα φυσικής, μαθηματικών, Ιστορίας αλλά και Γεωγραφίας και με υπομονή και αγάπη βρίσκουν το καθένα την κλίση του. Κι εκεί είδε και γνώρισε και τα ενδιαφέροντα των δικών του παιδιών. Ο Διονυσάκος τους έχει μεγάλη κλίση στα μαθηματικά. Η Ανδριανούλα τους, ότι κι αν αποφασίσει, σίγουρα θα το κάνει τέλεια, γιατί είναι πολύ επιμελής, τακτική, μεθοδική, μοιάζει στη μαμά της και σίγουρα

αν δεν γίνει φιλόλογος, θα γίνει ιστορικός ή αρχαιολόγος. Αυτός όμως που πραγματικά τον τρελαίνει είναι ο Στεφάκος, που ακούει για τους ανέμους και σκέφτεται μόνο τι κάνουν στη θάλασσα. Πού τον χάνεις, πού τον βρίσκεις, στο λιμάνι να χαζεύει με τις ώρες τα καράβια. Πώς τα αράζουν, τι δύναμη έχουν οι μηχανές τους, όλο τέτοιες ερωτήσεις κάνει στον καπετάν Γιώργη.

– Δες Παναγία μου να πήρε το γονίδιο; Αχ Άι Νικόλα μου κάνε το θαύμα σου. Μην πάρεις το παιδί μου στη θάλασσα.

Έτσι άκουσα προχθές τον καπετάν Γιώργη να λέει και δεν πίστευα στ' αυτιά μου. Όταν τα έκανε αυτός, ήταν όλα καλά. Τώρα που μάλλον θα κάνει τα ίδια ο γιός του, τον βλέπω να τρέχει στον Άι Νικόλα σαν την κυρία Ανδριανή. Τελικά η ζωή είναι ένας κύκλος και το μόνο που αλλάζει είναι το ποιό στέκονται στην περιφέρεια.